

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vseh dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi ogledi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasili in poslana ter notice isti prostor po 2 K, ženitne ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, L. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopolne oprejevalne in dodatne transakcije.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krona.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Ivan Tavčar:

Kako naj je bolje potem?!

Upam, da nam prijatelj Fran Jurjevič v svojih »Zgodbah« ni hotel prepovedati, da bi se med nami sploh ne smelo govoriti o enakopravnosti, češ da je ta beseda nevarna. Enakopravnost je lahko politična; še večjega pomena pa je gospodarska enakopravnost. Če se bodo naši jezikoslovci in jezikoborci kaj prida časa prepirali o jeziku, bomo kmalu imeli svoje jezikovno vprašanje, kakor ga imajo nemški Pemci na Češkem. To vprašanje rešil bo čas, — ki je navadno boljši politik od univerzitetnih profesorjev, ali nekateri hočejo, da se reši takoj, tako da bomo čez noč tičali v najlepšem jezikovnem boju!

Da je danes veliko gospodarske neenakopravnosti v Jugoslaviji, to vé vsako otroče! Pri ti neenakopravnosti nismo, kar se tiče žepa in bankovca, pred državo vsi enaki, in če finančni minister v Beogradu vihti kak korobač, ne pada z enako težo na vse državljane! Da bi en del države plačeval vse davke, drugi del pa nič, da bi eni deli države plačevali dosti višje pristojbine, nego jih plačujejo drugi, da bi pri nas plačevali davke mesto v kronah v dinarjih, in sicer en dinar za vsako krono, kakor želi Beograd, — bi bile to gospodarske neenakopravnosti, katerim bi se upravičeno upirali, ker nikakor ne gre, da bi davke plačevali ter nosili kakor Papageno v operi ključavnico na ustih, kožo nam bi pa raztepala finančnega ministra kruta nagajka! Nikakor se torej ne sme zahtevati, da bi beseda »enakopravnost« ne »smela prihajati z našega jezika, in to predvsem zategadelj, ker je na gospodarskem polju že toliko neenakopravnosti, da so lehe na njem kar poležene!

Ce se kaka bolezen zajé v organizem človeka, jo je preklancano težko odpraviti; ta bolezen se v človeku pase kakor črv v ličinki, kamor ga je zatrosila nadležna muha. Ravnotako je pri državi: če so naglegle muhe jajčeca v njeno meso, imajo izleženi črvi dobro pašo, in težko je, te parasite spraviti z državnega telesa. — »Izvoznica« je postala tak črv! Ali vse kaže, da se še danes, tudi pod koncentracijsko vlado, ta črv ne bo dal zatreti in da bo žrl naprej, kakor je žrl do danes. »Izvoznica« postaja najnesrečnejša beseda za jugoslovansko državo! Mi jokamo in stokamo, pa ničesar

ne opravimo. Na svojem telesu čutimo tega požrešnega parasita, katerega bi morda le Röntgenovi žarki mogli uničiti. Ali ni ga državnega zdravnika, ki bi posegel po teh žarkih. Nasprotno, vedno več ugodnih tal se ustvarja temu hudobnemu bacilu!

V slovenskih pokrajinah se bo moralo veliko zidati, in stanovanjski uradi nas povsod vprezajo v teke pluge novih stavb. V te pluge smo vpreženi kakor opešana živinica, kateri se ne privošči najmanjše olajšave in od katere se zahteva, da naj se odvadi krme, kakor se je je odvadil nekdanji slavnoznani ribniški konj.

Cementa nimamo! Kako naj potem zidamo? Notorično je, da se v Jugoslaviji tega blaga še precej producira, tako da bi za domače potrebe z njim izhajali. Sedaj smo se trudili, da bi dobili 20 vagonov cementa iz Dalmacije. Dobili smo odgovor, da je to prazen up, ker je ves dalmatinski cement prodan že v Italijo, in to na podlagi izvoznice, katere je Lah za težke denarje kupil v Beogradu. — Obrnili smo se do cementarne, ki leži nekje pri Laškem trgu, a dobili smo odgovor, da cementa za nas ni, ker je že oddan v Italijo, in sicer tudi na podlagi izvoznice, katere so Lah drago plačali v Beogradu!

Take reči zapirajo sapo poštemu Jugoslovancu ter vzbujajo v njem malodušnost in obup! — Sedaj se pa prikazujejo na obnebu naše države nove »izvoznice«.

Čujemo, da padajo cene po Franciji in Nemčiji, in da posebno padajo cene kožam in obuvi. Pri nas se je mnogo govorilo, da nam bodo z dobro letno dozorelo znižane cene, da bo cenejša moka, da bo cenejše usnje in cenejše meso. Naše prebivalstvo zazibalo se je vsled tega v prijetna pričakovanja, ali konec je bil ta, da je moral žitni zavod v Ljubljani dne 4. junija pri beli moki poskočiti od 14 na 15 K!

Ali, glejte, iz Beograda nam v tem kritičnem času prihaja kritična vest, da je trgovinsko ministrstvo, ker se obeta dobra žetev, ker naglo padajo cene na svetovnem trgu in ker so se pojavile pri nas velike množine živil, ki so jih zadrževali kot rezervo, sklenilo, da se olajša trg, dovoliti, da sme pripravljati

odbor »Središnje zadruge« za račun te zadruge izvoziti 4000 vagonov pšenice, do 15.000 vagonov koruze, 10.000 prašičev, ječmena in fižola pa v neomejeni količini! Ta sklep trgovskega ministrstva, katerega predseduje znani ubijalec naše krone, je leden curek, pod katerim se tresemo kakor trepetlika v sapi!

V isti dobi, ko se je moka v Ljubljani zopet podražila, nam naznanja gospod Momčilo Ninčič, da je »priskočil na pomoč gotovim krogom, ki so nebrojne množine pšenice, koruze in prašičev zadrževali kot nekako rezervo«. Kdo so ti, ki so velike množine živil zadrževali? Mislimo si morali, da je zaradi teh »so« že izumrli in da ga več na svetu ni. Živo se še spominjamo, kako je koncem aprila in pričetkom maja t. l. na nas pritiskal prehranjevalni urad, da naj se preskrbe vse aprovizacije kolikor mogoče in hitro z žitom, ker žitni zavod aprovizacijam ne bo mogel več pomagati. In ko se je poskušalo dobiti v Banatu žito, donelo je od vseh strani, da ga tam doli ni več, da je že vse snedeno in da tudi domače prebivalstvo trpi pomanjkanje. Ta odgovor se je slovesno podpiral tudi iz Beograda, in s tem pomanjkanjem se je še celo opravičevalo postopanje nekega župana, ki je bil dal več vagonov pšenice, nakupljene za mestno aprovizacijo ljubljanskega žitia, tudi že naložene, zapleniti. Takrat torej ni bilo živega krsta, ki bi bil imel v Banatu in Bački še kaj živil; danes pa izvevmo iz ust trgovskega ministra, da so se pojavile tam doli velike množine živil, ki so jih zadrževali kot »rezervo« in da je nujno potrebno, da se trg »olajša«!

Sedaj natanko vemo, kdo so ti, ki so zadrževali velike množine živil, zadrževali v času, ko je bila stiska največja, ko je morala mestna aprovizacija ljubljanska za kilogram pšenice plačati 10-20 K. Bili so to oderuhi z žitom, ki so še vedno upali, da se bo dal stradalnemu prebivalstvu iztrgati zadnji vinar iz beraškega žepa, in zatorej so živila zadrževali kot »rezervo« — kakor trdi z fiktivnim izrazom galantno in salonsko naš trgovinski minister! Bili so to — kratko povedano — naištudnejši verizniki cele zemlje, ki so se navidezno cedili od velikega jugoslovanskega navdušenja, ki na so imeli še več navdušenja, s svojo prikrito rezervo opehariti revne svoje jugoslovanske sobrate! Bila je to slaba družba, ki ne zasluži nikakega usmiljenja, ki zasluži edino tisto

usmiljenje, katerega je postal deležen svetopisemski bogataš, ki se je pekel sredi pekla v najhujšem ognju!

Ta nepoštena in nečloveška družba je zagazila v velike skrbi, ko so pričele cene naglo padati na svetovnem trgu. Ti nenasiitljivi malopridneži, ki niso bili pripravljeni na to padanje, prevarili so se v svoji smrdeči špekulaciji in grozila jim je »nevarnost«, da bodo morali končno zalogo, ki so jih kot »rezervo« zadrževali, prodati za tisto ceno, katero so — sami zanje plačali. To bi bila v istini grozna izguba! Mi pa, ki komaj čakamo trenutka, da bi cenejša postala moka in meso in usnje, smo upravičeno upali, da bo gospod Momčilo Ninčič priskočil na pomoč posebnim našim pokrajnam, katere vsepovsod zdihujejo po znižanju cen, da bo priskočil na pomoč Korotanu, kjer potrebujemo cene moke in cene mesa, če hočemo ljudsko glasovanje srečno dognati, — z eno besedo, upali smo, da se olajša trg na korist Jugoslaviji sami, ki se zvija pod težkimi cenami, posebno tudi na korist Beogradu, ki, dasi tiči sredi v tolšči, gine od draginje, kar je škandalozno in obenem smešno! Upali smo, da bo ta hip izrabila vlada na korist svojemu uslužbenstvu, ki more od svojih gmotnih zahtev le tedaj odstopiti, če postanejo živila cenejša. Ali zmislili smo se. Trgovinsko ministrstvo priskočilo je na pomoč tistim krvosomom, ki so zadrževali kot »rezervo« velike množine živil in katerim je »grozila nevarnost«, da s temi živilni ne bodo mogli več odirati poštenega človeka, kakor so ga odirali dosedaj —!

Gospod Ninčič dovolil je v eni sapi, da smejo ti krvosomi izvoziti 4000 vagonov pšenice, 10.000 prašičev itd. Pa bo zopet cvetela izvoznica, — kurz deviz in tudi valut bo v Beogradu padal in padal, kurz izvoznice pa bo hitel visoko pod oblake. In to se imenuje pri nas administracija!

Vsled tega se bo pokazala še druga posledica. Trgovinsko ministrstvo ni samo v zaščito vzelo židovskih veriznikov in drugih njihovih pajdašev, ki so ravnotako židovskega mišljenja, če tudi se niso podvržli ceremonij obrežanja, — ono je naravnost nastopilo proti domačemu prebivalstvu, proti aprovizacijam tega prebivalstva! Prisiljeno bo to prebivalstvo, prisiljene bodo vse aprovizacije, da stopijo v konkurenco z izvoznici »Središnje zadruge«, s katerimi se bodo odtakala živila v druge države, kjer jih še danes nečloveško visoko plačujejo. — Z

eno besedo; jugoslovansko stradalno prebivalstvo moralo bo stopiti v konkurenco s kupci iz Češke, Slovaške, iz Nemške Avstrije, iz Grške in od drugod, če bo hotelo dobiti le zrno pšenice, in to za ravno isto ceno, kakor jo bodo plačevali inozemci. Ustanovile se bodo zopet borze z izvoznici, konec vseh koncev pa bode, da bo draginja živil pri nas ostala permanentna. Verizniki v Banatu bodo tekmovali v debelosti s svojimi pitanimi prašiči, nam pa bo okrog izmozganih kosti frfetal koža kakor zastava ob drogu, in za moko bomo plačevali danes še 15 K, jutri in pojutranjem pa moramo že 20 K in 25 K!

Tako se je trgovinskemu ministrstvu posrečilo draginjo vzdržati, in ni dvojbe, da se bo najnovejši korak gospoda Ninčiča via facti prenesel od zadržanih rezerv tudi na cerealije nove žetve, posebno ker je izgovor, da se mora trg olajšati, nekaj prav čenega in ga bo Momčilo Ninčič takoj nosil na jeziku, če bodo hoteli Španjoli v Banatu žito še dražje prodajati, obenem bo pa neprestano zdihoval, da država nimaa sredstev, da bi dajala svojememu uslužbenstvu dohodke, ki so v primeru z draginjo, — z draginjo, katero vlada ut figura docet sama na umeten način vzdržuje!

Zelo zanimivo bi bilo izvedeti, se je li sklep trgovinskega ministrstva izvršil na podlagi posvetovanja celokupnega ministrstva. Če se je vršilo tako posvetovanje, potem smo radovedni, sta li naša dva ministra poudarjala, da se morajo že večkrat omenjene rezerve — da tudi mi rabimo ta hinavski izraz — predvsem porabiti v to, da padajo cene v Jugoslaviji nekako tako, kakor padajo na svetovnem trgu. Če tega ni stala storila, bi radi vedeli, kako opravičujeta to svoje postopanje.

Mogoče pa je, da so se rezerve vsaj deloma rezervirale — da zopet rabimo ta hinavski izraz! — za potrebe jugoslovanskega prebivalstva. Če se je to zgodilo, potem morajo cene iti navzdol. Bojim se, da ne bodo šle navzdol, ker je namreč mogoče, da je sklep trgovinskega ministrstva samolasten skok gospoda Momčila Ninčiča, kakor smo jih pri njem v svojo grozo že navajali. Pred takimi trmoglavimi skoki posameznih ministrov bi gospoda Vesniča, posebno v slučajih, ko se gre za blakor prebivalstva cele Jugoslavije, po nižjo in spoštljivo svarili!

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalle.)

»Vsak si je izbral svoje: katero je boljše, katero je pravšnejše?« je dejal mlinar. »Ali pa ne obračata prepozno? Ali ne obrne Bog vama in nam vsem drugače, nego si želimo? — Pepe, kaj bo z nami, ko pridejo Francozi? Kakšni so? Ti jih poznaš.«

Tedaj je Zajbelj pogledal okoli sebe, so li zaprta vrata in okna, nato se je sklonil nad mizo in izgovoril šepetaje:

»Slabši ne od Nemcev! Ne bojte se jih!... Zaupajte!... Vse pa kaže, da so dosti boljši in pravičnejši. Saj ste brali Napoleonovo povelje armadi: našo vero, naše običaje in naše imetje mora čuvati in spoštovati, a prinaša nam svobodo, ki hrepenimo po njem že stoletja!«

»In ti mu verjameš?« je vprašal Prašnikar.

»Buonaparte je tako pisal in podpisal... Buonaparte pa ni lagal doslej še nikoli!« je odgovoril Zajbelj.

»Bog te usliši, Pepe!« je vzdihnil stari kaplan in trčil z ročalcem.

In vsi so trkali z njim: srca polna tesnobe, a hkratu polna nade, da se menda res svita

za gorami, da se naznanja končno dan po stoletni temi...

A ko je vstal Zajbelj, da se posloví, je vstal tudi Lovrenček in se pokrli s čepico.

»Torej res greva?«

»Res, gospod... kar precej!« In že ga je držal za roko.

»Kar precej, sirotek! Kam? Zdej, v krvavi vojni... kam te naj denem... kako spravim s seboj? — Ne, ne, Lovrenček: saj ni mogoče. Počakaj, potrpi: mesec, dva... vrnem se, gotovo vrnem in te odvedem v Ljubljano!«

In še je govoril ranocelnik ter tolažil, obetal... Lovrenček pa je ležal ob peči na klopi ter jokati, jokati...

Šalili so se z njim... norčevali... oh, on pa je mislil, da je resnica! Svitalo se je... za gorami je pokala zora... dan se je naznanjal... ah, pa je bila vse le laž in šala!

Ranocelnik je bil odjezdil proti Postojni... mlinar Šaplja je hitel domov... kaplan Prašnikar je bil zopet v cerkvi pri ranjenicah... Matevžek je stal na cesti in delil že poredkoma mimo hiše bežečim vojakom kose kruha, krompirja v oblicah ter jim dajal s korcem piti vode iz keblja... Premrov je pregledoval zidnico, hlave, svili, kozolce in kolnice, se li ni zatekel kak ranjenec ali omanec, ki bi lahko povzročil nožar... Hlapci in dekle so imeli dela po jarkih in štradinah...

le Lovrenček je še vedno ležal ob peči na klopi ter ihtel, ihtel.

»Matevžek bi šel lahko, pa noče! Jaz bi šel rad... oh, tako rad, a ne smem in ne morem! Ljubi Bog, čemu taka krivica? — Že sem mislil, da je vse svetlo okoli mene... a zdaj je temno in temneje nego kdajkoli... in svetlo ne bo nikoli! Sirotek sem, beraček... Sreča pa išče le bogate... in pogumne! Tudi Zajbelj je bil pogumen in je dosegel srečo! — Kaj naj storim? Prosim, čakam, upam... ali pa naj kar uidem? — Najbolje bi bilo. Navsezgodaj vstani, poveži nedeljsko obleko... spravi v žep kos kruha pa hajdi proti Postojni! — Tam sta gospoda Hueber in župnik Wenigar... povedal bi jima... preprosil ju... pokleknil bi, roke dvignil... oh, morda bi me vendar pustila dalje... Na strehi poštnega voza bi ležal in se vozil, vozil... Koliko novega sveta bi videl! Nove kraje, nove vode, hiše, ljudi in od veselja bi pel in vriskal, ko bi zagledal oddale ljubljanski grad, cerkve, palače... oh!«

In Lovrenček se je že vozil in vozil... Solnce je žarelo na nebu kot ogromna baklja, in vse je bilo prekrasno, kamorkoli se je ozrl. Pošta je ropotala in se lahno zibala pod njim... konji, zdaj dva, zdaj trije, zdaj celo štirje, so klopotali po cesti... postilion je pokal z bičem, nato pa zatrobil: »Trari — trari!« — In vesela melodija je odmevala preko hribov in dolin...

»He, hej!« — Še malo... le še malo, in Ljubljana ljubljena se razgrne pred njim ter ga vzame v svoje naročje!

Na Ubelskem so imeli prekrasno noč. Na milijone zvezdic je migljalo na jasnem nebu, od severa pa je brila rezka burja... Tiho je bilo po vasi, ki je spala po razburjenem dnevu trdo spanje. Le včasih se je začul pasji lajež... včasih težka, trudna stopinja begunca vojaka, ki se je opotekal, dalje, dalje...

»Cesar« in »cesarica« sta bdela. Zgoraj v veliki sobi tik spalnice sta imela še opravka, ko je nastal mir že po vsej hiši.

Nad ogromno hrastovo skrinjo, izrezljano in poslikano, se je sklanjala Katarina in podajala Matevžu izpod dvojnega dna in izza tajnih pretinov skrivnostne skrinje platene, trdo polne vrečice. Težke so bile te vrečice in z obema rokama jih je morala dvigati cesarica. V kotu je zijala v zidu ozka, podolgovata, globoka odprtina. Vanjo je polagal cesar vrečice drugo vrh druge, in naposled sta vložila še tri mehurje ter nekaj papirjev. Cesar je sprožil železen pokrov, ki je smuknil od leve strani ter pokrli odprtino, nato je sprožil pokrov od desne strani, privijal, obračal in zaklepal ter končno preko vsega vložil debelo desko, pobeženo kakor zid. Nato sta skupaj prestavila visoko omaro ter jo prerinila pred steno.

»A kam naj skrijem najdražje?« je dejal Cesar in sedel.

Nesliščnosti.

Ali smo v ustavni državi ali v absolutistični? — Ali je narodno predstavništvo zakonodajni svet ali centralna vlada? — Dejstva kažejo, da imajo v Beogradu tovarno, ki fabricira naredbe in zakone, katerim se vse smeje, ki so izšli brez vednosti narodnih predstavnikov in se vzdržujejo tudi brez odpora jugoslovanskih famoznih poslanskih samovancev. Živimo faktično v ustavnem absolutizmu.

Naši predstavniki se vedno izgovarjajo na srbijske radikale in javkajo, da smejo igrati le vloge statifstov, češ ljubimci, junaki in intrigantje protagonistov so Protičevci. Istina. Srbijski radikali so vedno na mestu, o vsem so poučeni, na nobeni seji jih ne manjka, naši pa so največkrat odsotni, vsak hip za domačim ognjiščem, in kaj se godi v Beogradu, zvedo navadno šele iz časopisov. Posamezna ministrstva, skupni ministrski svet, pokrajinske vlade in celo poverjeništa izdajajo zakone in naredbe, jih izpreminjajo ali zametajo ali raztezajo srbijske zakone na vso državo, včasih celo brez sankcije, ne da bi se v vsem tem našim narodnim predstavnikom poprej vsaj sanjalo.

Naši sodniki, finančniki, davkarji, notariji, odvetniki, carinarji in vsi razsodni državljani pa se potem grabijo za glave ali za — trebuhe: preklinjajo, da se vse bliska ali pa se krotajo, da grmi po vsej Jugoslaviji.

Slovenski pravniki so razcefrali že serijo takih zakonov, naredb, sklepov, pravilnikov in kakor se že še imenujejo. Čitatelju dotičnih kritik pač ni bilo na smeti. Zlasti če je pomislil: čemu imamo vendar v narodnem predstavništvu toliko juristov in strokovnjakov? Jeli res to narodno predstavništvo dokaz popolnega debakla jugoslovenske inteligence? — In na vse te uničujoče kritike nič odneva? Narodni predstavniki naprej — statirajo?

Ali najbolj nečuvstvo je, da se niti sklepi ministrskih sklepov ne izvršujejo, nego je večina vseh tistih začasnih zakonov makulatura. In niti tega ne vedo narodni predstavniki ali pa jih stvar ne zanima. Za vzgled naj navedem le sklep ministrskega sveta z dne 11. marca 1919 glede carinstva. Ako bi se striktno izvajal ta sklep, bi ne bilo jugoslovensko carinstvo danes srednjeevropski škandal. Že leto in dan se borimo proti nečuvstvenemu protekcionizmu, urbenesnim biokratskim šikanam, nesposobnostim in osebnim persekucijam ter končno brezstidnim korupcijam, ki so se razrasle po jugoslovenskem carinstvu bohotno in očitno kakor bršljan po starem hrastu. Vse zaman: beograjska direkcija carin se trka po prsih: »Država sem jaz!« in — vsi me pišite v uho! Ne vlade, ne poverjeništa, ne delegatje finančnega ministarstva, ne narodni predstavniki, ne Bog, ne sam hudč nima moči upreti se uradnim kanibalščinam te azijske direkcije.

Razlagaj, dokazuj, moleduj ali psuj: vse za badava! Hrast se omaje in hrli, direkcija carin se ne gane. A ves naš kupčijski in železniški promet jemlje vrag, slovenski in hrvaški cariniki obupani utekajo, gmotna škoda trgovskih in obrtnih krogov ter železniških uprav pa narašča že v milijone! In za glavo se prijemljemo ter se vprašujemo znova: ali smo še v ustavni državi ali že pod absolutističnim cepcem? —

Pustimo na strani vse osebe: slepo orodje so trmasto domišljave-

ga radikalnega sistema, ki ne najde med Slovenci, vajenimi kulturnimi form, nikdar tal, ter navedeno vire in vzroke današnjega carinskega zla! Vzroki so tile:

a) Povsem nedostadni, modernemu času docela neprimkladni, različnim primerom popolnoma ignoranti priprojeni srbijski carinski predpisi. Postupak = postopanje ali prestopanje!

b) A celo te duha ubožne predpise izvajajo radikalni činovniki ne po smislu in po trenutni potrebi, nego topo po črkah in besedah ali samovoljno ter, če le količjak možno, vedno na škodo strankino.

c) Srbijska uradniška pragmatika je zbirka predpisov, ki sodijo pač v nekdanje balkanske primitivne razmere, ne pa v Slovenijo XX. veka. To je pravilnik za zverlati, ne pa za kulturno, svobodno, pošteno uradništvo. Po tej pragmatiki uradni načelnik ni učitelj, svetovalec in dobrohoten voditelj uradništvu, nego njegov krotitelj z bičem in revolverjem v pesteh in s psokvo in kletvijo vedno na jeziku. Iz strahu, da ne izleti vsak hip čez prag, mora po tej pragmatiki uradni tlačiti uradnika, predvsem pa šikanirati in skubsti stranke, kajti edini cilj mu mora biti, ohraniti lastno kožo celo za vsako ceno.

č) Popolno nezaupanje v sposobnost in poštenost slovenskih in hrvaških uradnikov. V očeh radikalnega Srbijsca so švabe, torej tepci in falotje, pa najsi so služili že trideset let odlično in častno. Dasli imajo srednješolske uke, maturo, vrhu tega še po več strokovnih izpitov, govore več jezikov, so bili v vsej dololetni praksi celo po krvno sovražnih Nemcih ali Lahih prav dobro ocenjeni, ter so zavzemali nekateri po velikih mestih vodilna mesta: »Sve to ne vredi! Švaba ne zna ništa.« — Vse to trdi tukajšnji v vsakem oziru presloviti car. upravnik Ačimović, ki je ocenil svoje tovariše, ne da bi jih vobče poznal, da ni med njimi niti eden (!) sposoben za višji čin.

d) Isto popolno nezaupanje goji radikalni Srbijski napram vsem strankam, da, celo proti vsem privatnim in — državnim uradom! Po mnenju teh radikalcev ni med nami menda niti enega poštenjaka, ker vsaj vsak drugi je ali tihotapec, »švercer«, pokritec ali bi bil rad slepar na državno škodo. Nikomur zaupati, ničesar verjeti, v vsakomer gledati gotovega ali bodočega lopova je maksima pri zacarinjevanju; zato delaj počasi, še počasneje, kar najbolj možno polagoma, ker morda se pa le izkaže, da hoče stranka ali urad oslepariti.

e) Čisto v redu pa se jim zdi, ker je običaj in častitljiva tradicija, da sme uradnik za »usluge«, ki jih izkaže stranki s tem, da jo odpravi hitro, brez šikan in žaljivih nezaupnosti, sprejeti nagrado v denarju ali v tvari. Ali sploh uraduje, kako in kdaj se usmili stranke: to je uradniškova stvar. Da sprejema denar ni korupcija, nego je poštena prislužena nagrada, priznanje, odklovanje. Kdor daje glavo, je bedast švaba...

f) Zaradi nezaupnosti, ki obdaja vse zacarinjevanje kot gosta megle, nimajo carinski uradi samostojnega delokroga, ne uživajo niti sami nikakega zaupanja navzgor ter morajo večkrat za naravnost smešne malenkosti prositi šele v Beograd dovoljenja za odpravo in navodil, kako postopati. Toda Bog je visoko, Beograd pa daleko: stranka pa čaka čaka, ... tedne, ves mesec ...

ima vremena, čeprav vse skupaj zlodej jemlje ter čeprav pokaš od jeze in obupa!

To so vrelci carinskega zla. Napisal sem jih brez nade, da se zanje pozanimajo mumijske v beograjskem

nar. predstavništvu, nego je v razlago in pa v dokaz, da smo vzorni državljani. Če bi ne bili, kako bi mi mogo prenašali take neslišnosti?

Jos. Kremen.

Telefonska in brzojavna poročila.

PANIKA V BEOGRADSKIH TRG. KROGIH.

LDU Beograd, 5. junija. Na današnji borzi so se tečaji tujih valut zelo malo dvignili, in sicer pod vplivom kupovanja francoskih frankov po srbsko-francoski banki. Za bodoče dni pričakujejo še nadaljnje padanje tujih valut. Italijanske lire se na današnji borzi sploh niso notirale. Notirali so se angleški funti z 68, francoski franki 154, ameriški dolarji 19, leji 50,50, nemške marke 58,75; čehoslovaške, avstrijske krole, bolgarski levi, italijanske lire in drahme pa sploh niso notirane. Med trgovci vlada veliko razburjenje. Blago, ki je nakupljeno v Beogradu, cenijo na 1 milijardo po starih cenah. Z ozirom na to se more izračunati izguba beograjskih trgovcev. Govorijo se, da bo okoli 150 konkuzov. Blaga nihče ne kupuje, ker bodo cene mnogim stvarjem še znatno padle. Tako je n. pr. sladkor, ki se je pred dvema dnevoma prodajal še po 32 dinarjev kg, bil danes na prodaj po 20 dinarjev v detajlu, na borzi pa je notiran s 12 dinarji. Istotako se more dobiti manufakturno blago za 70 do 80 odst. ceneje, kakor prej. To vse je posledica tega, ker beograjsko prebivalstvo absolutno ničesar ne kupuje, niti po znižanih cenah, ker pričakujejo, da bodo cene padle še bolj.

SOKOLSKI ZLET V PRAGI.

LDU Beograd, 6. junija. (Uradno.) Ker je vlada čehoslovaška izvolila pozvati kraljevsko vlado, naj prisostvuje svečanostim prvega zleta čških Sokolov po osvobođenju, in sicer v dne 27. do 30. t. m., je kraljevska vlada sklenila, da bo po svojih članih zastopana na tej patriotični manifestaciji bratskega čehoslovaškega naroda.

KLOFAČ POSLANIK V BEOGRADU?

Beograd, 5. junija. V političnih krogih se zatruje, da se bodo v čehoslovaškem poslanstvu v Beogradu izvršile velike izpremembe, da bo namreč sedanjí poslanik Kalina v najkrajšem času odpoklican in da bo imenovan na njegovo mesto dosedanjí minister za narodno brambo Kiofač.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU Beograd, 7. junija. Danes v ponedeljek se vrši seja začasnega Narodnega predstavništva ob 6. popoldne. Kot prva točka dnevnega reda je verifikacija mandatov.

KRIZA NITTIJEVEGA KABINETA.

Lugano, 5. junija. Kakor se poroča iz Rima, se nahaja Nittijev kabinet v težki ministrski krizi. V Rimu je izzvala aretacija dalmatinskih in reških italijanskih delegatov ne samo v nacionalističnih, marveč tudi radikalnih krogih silno ogorčenje proti Nittiju. Nacionalisti so izdali parolo: raje Giolitti, nego Nitti. V radikalnih krogih vlada istotako velika ogorčenost, oziroma ozlovoljenost radi onih 200 milijonov lir, ki jih je dovolila vlada za novo zasedene kraje, od katerih pa ti kraji doslej niso prejeli ničesar.

TEŠINSKO VPRAŠANJE.

LDU Pariz, 4. junija. (Dun. kor. ur.) Kakor javlja »Temps«, se bo

svet zveze narodov, ki se sestane prihodnji teden v Londonu, pečal tudi s težkočami, ki so nastale med Poljsko in čehoslovaško v zadevi Tešina.

KURATELA NAD AVSTRIJO.

LDU Praga, 6. junija. (ČTU.) Čehoslovaški minister za zunanje posle dr. Beneš se povrne iz Pariza koncem prihodnjega tedna. V poslanski zbornici bo vladi stavljenih več interpelacij, med njimi tudi o kurateli nad Avstrijo.

KONFERENCA V SPAA IN NEMŠKE ZAHTEVE.

Rim, 5. junija. »Messagero« piše: Bliža se čas konference v Spaa. Nemški delegati nameravajo na tej konferenci zahtevati razne ugodnosti, oziroma olajšave glede svojih kolonij in svoje trgovske flote. Istotako nameravajo nemški delegati intervenirati na tej konferenci za znižanje svote, ki jo morajo plačati glasom mirovne pogodbe zaveznikom. Italija doslej ni dobila nikakih kompenzacij na račun Nemčije, niti od njenih kolonij, niti od njenega trgovskega brodograja, zato niti govora biti ne more o kakem popuščanju. Italija mora radi tega zahtevati soudeležbo pri razdelitvi brodograja in kolonij ali pa vsaj gotove trgovske prednosti, kakor si jih je zagotovila Anglija. Nemške zahteve pri italijanskih odposlancih ne bodo dobile ne samo nikake podpore, marveč bo Italija morala vstrajati pri svojih zahtevah. Pravičen mir z Italijo napram Nemčiji je odvisen od konference v Spaa, zato je vsekakor nujna potreba, da se Italija izogiblje vseh vladnih kriz in da nastopa enotno, ker le v tem slučaju sme računati Italija, da bo dosegla tudi kak uspeh. »Messagero« je seveda organ Nittijevih pristaev. — »Giornale d' Italia« temu nasproti poroča, da bi bilo pred konferenco v Spaa vsekakor treba najti drugega sposobnejšega ministrskega predsednika, kakor pa je Nitti.

KONGRES SVOBODOMISLECEV.

LDU Praga, 6. junija. (ČTU.) Od 5. do 9. septembra se bo vršil v Pragi kongres svobodomislecev. Doslej so se prijavili zastopniki Francije, Anglije, Amerike, Jugoslavije in Romunije.

BESARABIJA.

LDU London, 5. junija. (Brezlično.) Poslaniška konferenca, ki se vrši že nekaj dni v Londonu, je z angleško vlado obravnavala vprašanje priklonitve Besarabije Romuniji. Konferenca je priznala veljavnost načela, na katerega se opirajo Romuni in ki zahteva vladarsko pravico Romunije v Besarabiji. Nadalje se je govorilo o dovolitvi novih kreditov za obnovo Romunije.

Politične vesti.

— Ministrski svet Beograd, 6. junija. Včeraj dopoldne se je vršil v prostorih ministrskega predsedništva ministrski svet, na katerem se je določil dnevni red seje narodnega predstavništva, ki se vrši v ponedeljek ob 16. V prvi vrsti se bo obravnavalo o verifikaciji poslaniških mandatov in je pričakovati precej burne seje, ker obstoja spor med demokrati in parlamentarno

zajednico radi spornega Jeftanovičevega mandata. Kot drugo vprašanje bi prišlo v pretes vprašanje Nittijeve izvozne sdruge. V tem vprašanju doslej tudi v zadnjem ministrskem svetu, ni prišlo do sporazuma, ker zastopa parlamentarna zajednica stališče, da je prost izvoz potom Nittijeve sdruge dovoljen, med ko bi vsa druga trgovina stala pod kontrolo. Istotako se je vlada posvetovala o vprašanju potovanja prestolonaslednika v Zagreb in Ljubljano, ki naj se izvrši še koncem meseca.

— Pogajanja glede pokrajinskih vlad in občinskih volitev. V petek so se začela med ministri demokratske in parlamentarne zajednice pogajanja o rekonstrukciji pokrajinskih vlad in modifikaciji zakona za občinske volitve v Sloveniji. Pogajanja so še v teku.

Občinski volilni red za Slovenijo, priprojen kolikor najbolj mogoče za klerikalne namene in predložen od radikalno - klerikalne vlade tik pred njenim odstopom regentu v podpis, bo ba je dne 8. junija razglašen obenem v Beogradu in v Ljubljani.

— Delo volilnega odbora. Beograd, 6. junija. Odbor za izdelavo volilnega reda je izvršil do sedaj še nad polovico svojega dela tako, da je pričakovati, da pride predloga o volilnem redu v štirih do petih dnevih na dnevni red seje narodnega predstavništva.

— Volitve na Cetinju. Beograd, 6. junija. Včerajšnji ministrski svet se je bavil tudi o občinskih volitvah na Cetinju ter sklenil, da se naj vrše te volitvi po bivši črnogorski ustavi.

— Konferenca s nemško - avstrijskimi delegati. Zagreb, 6. junija. Včeraj se je vršil v prostorih Narodne banke sestanek med našimi in nemško - avstrijskimi delegati radi nove trgovske pogodbe med našo kraljevino in avstrijsko republiko. Nemško - avstrijsko republiko sta zastopala dva ministra in več uglednih zastopnikov raznih državnih uradov. Avstrijski delegati so zahtevali, da se ugotovi, da bi po novem trgovskem dogovoru Jugoslavija dobivala nemški Avstriji 50.000 ton žita, med tem ko so naši delegati zahtevali kot kompenzacijo lokomotive in razna druga transportna sredstva. Istotako se je ugotovilo, da obojota želja z obeh strani, da se likvidira stari trgovinski dogovor potom kompenzacij med obema državama. Novi trgovinski dogovor naj bi bil normalen.

— Promocija Setona Watsona na zagrebškem vseučilišču. LDU Zagreb, 5. junija. Danes ob poludnevnejših je bila na tukajšnjem vseučilišču slavnostna promocija Setona Watsona za častnega doktorja filozofije zagrebškega vseučilišča. Watsona so pri vstopu pozdravili dijaki s ploskanjem in navdušenimi vzkliki. V avli ga je pozdravil rektor dr. Polić, poudarjajoč njegove velike zasluge za naš narod. Promocijo pa je izvršil profesor dr. Šišić. Watson se je nato zahvalil s kratkim govorom v hrvaškem jeziku. Potem je zopet njega pozdravil s lepim govorom v hrvaškem jeziku delegat ljubljanskega vseučilišča dr. Hadži. Na izhodu je Watsona pozdravil v imenu celokupne akad. omladine preds. podpornega društva Kurtagić. Tu se je Watson zahvalil v angleškem jeziku in pripomnil, da želi vedno ostati v zvezi s našo omladino, Jugoslavija pa da mora voditi politiko poštenja in da naj ne sledi metodam zapadne diplomacije, Slavnost se je končala z velikim in burnim odobranjem.

— Protizidovski pokret na zagrebškem vseučilišču. Medicinci in veterinarji zagrebškega vseučilišča so poslali akademikemu senatu tole spomenico: »Začetkom školskega leta 1919/20 so došli celi transporti židovskih dijakov iz Budimpešte in prihajajo še danes ter se brez vsake zapreke vpisujejo na našo medicinsko fakulteto. Od 870 slušateljev jih je že 161 Židov t. j. 19%. Zlasti značilno je razmerje v prvem semestru, kjer tvorijo Židje že 43% vseh slušateljev. Ti Židje po svoji večini niso državljani naše kraljevine, marveč prihajajo iz Madžarske. Govore nemški in madžarski. Oni niso samo inoverci, marveč so pripadniki posebnega naroda

Radoje Domanović:

Ne razumem.

Prišel je čas, da služim vojsko, a ne išče me nihče. Prevzame me neko patrijotsko čustvovanje, pa mi ne da miru ne podnevi, ne ponoči. Grem po ulici in samo prepevam, a kadar pride mimo mene kak tujec, zaškrípam z zobmi in obide me volja, da se zaletim in mu prisolim zaušnico. Ležem spat, a sanjam vso noč, kako koljem sovražnike, prelivam kri za svoj narod in se maščujem za Kosovo. Jedva čakam, da me pozovejo, a čakam zaman.

Gledam, kako grabijo mnoge za ovratnik in jih vlečejo v kasarno, ter jih naravnost zavidam.

Nekega dne pride poziv nekemu starcu, ki se je slučajno zval z mojim imenom. In še kako strog poziv, v katerem se veli, naj se predstavi komandi takoj kot vojni begunec.

— Kakšen begunec! — pravi starec. Tri vojne sem vzdržal in bil ranjen, glejte, tukaj - le: še zdaj se pozna!

— To je vse lepo, toda ti morate h komandantu, takšen je red.

Starec je šel in komandant ga je vrget skozi vrata.

— Kdo je klical tebe, mrha stara?! Je klical in malo da ga ni pretepel ...

Od silnega lirepenenja se me je lotil obup. Zaman sem, zlasti kadar sem šel po ulici mimo častnika, razbijal z nogami po zemlji tako močno, da so me boleli podplatje, samo zato, da bi — kakor se reče — padel v oči kot čvrst vojščak. Ali vse zaman: mene nikakor niso klicali v vojsko ...

Naveličam se in nekega dne sedem ter napišem komandi prošnjo, naj me izvoli sprejeti med vojake. Ves svoj rodoljubni žar zlijem in na završetku rečem:

»Ah, gospod komandant, da veste, kako mi bije srce in kipi kri po žilah, pričakujočemu davno željeni čas, ko se bom imenoval branitelja krone svoje očetnjave, branitelja svobode in oltarja srbskega, ko stopim v vrste maščevalcev kosovskih!«

Naktil sem prošnjo, vsak bi rekel, da je lirska pesem, in bil sem zadovoljen pri pomisli, da mi večje preporeke ni treba.

Ves blažen tako od silne nade se dvignem, pa naravnost na komando.

— Ali morem pred gospodo komandanta? — vprašam vojnika, ki

stoji pred vrati.

— Ne vem, — reče vojni brezbrižno in skomizgne z rameni.

— Vprašaj ga; reci: prišel je nekdo, ki hoče služiti vojsko! — mu pravim, misleč, da se bo ljubeznjivo nasmešnil in odhitel h komandantu, da mu javi prihod novega vojnika, ter da bo komandant naravnost pridrel skozi vrata, me potapljal po ramenu ter vzklikal: »Dobro, sokol! Le sem pojdi!«

Mesto vsega tega pa me je vojni pogledal s sočutjem, kakor da mi hoče s pogledom reči: »Ej, tepček moj, in tebi se še mudi! Kmalu se pokesaš!«

Takrat tistega pogleda nisem razumel ter se čudil, kaj me tako gleda.

Čakal sem dolgo pred vrati. Šetal sem, pušil, sedal, pljuval, gledal skozi okno, zeval, se razgovarjal z nekimi seljaki, ki so tudi čakali, in česa nisem še delal iz dolgega časa ...

Po vseh pisarnah se je delalo živo; slišal se je hrup, zmerjanje in psovanje. Ne prestano so se izdajale naredbe in kar gmelno je po hodniku od vzklika: »Razumem!« Kakor hitro se je nekočlikrat zapored ponovljal »Razumem!« — je že prišla naredba od višjega k nižjemu

pa do najmlajšega, a vojni je tekel po hodniku iz pisarne ter je smuknil v drugo. Tedaj je zopet v tej drugi nastalo zmerjanje in zopet se je čulo gromko nekočlikrat »Razumem!« — izgovorjeno z raznimi glasovi, in zopet je prišel vojni ter izginil v drug oddelek ...

Zvoni v komandantovi pisarni. Vojni vstopi. Znotraj nastane zamolklo momljanje, nato se zadere vojni: »Razumem!« In ves zaripljen se vrne ter se oddihuje od nekega strahu, da je tako srečno opravil.

— Vstopite, kdor hoče, h gospodu komandantu! — reče nato in si briše znoj s čela.

Jaz vstopim prvi. Komandant me sprejme sedeč za mizo in pušče cigareto z ustnikom.

— Dober dan! — ga pozdravim.

— Kaj je? — reče on s tako strašnim glasom, da so mi odrevene noge in sem čisto občutil, kako omahujem.

— Zakaj pa kričite, gospod?! — sem začel jaz, ko sem se nekočlikrat osvestil.

— Ali boš ti mene učil?! Marš ven! — je zakričal on še huje ter udaril z nogu ob tla.

Čutil sem, kako me poliva zrna, a moj patrijotski žar kakor da je nekdo polil z vodo; vendar sem se nadejal, da bo drugače, ko mu povem, kaj hočem.

— Prišel sem služiti vojsko! — sem mu dejal poln ponosa, vzvnan, a mu zrl naravnost v oči.

— A, vojni begunec! Čakaj ti malo, take tudi mi iščemo! — je viknil in pozvonil.

Odprija so se neka vrata na levi strani njegove mize in pojavil se je narednik. Vzravnal se je, dvignil glavo, izbulil oči, pritisnil dlani ob stegnih, korakal bliže in tolkel tako silno ob tla, da mi je gmelno po ušesih, se ustavil, vsekal s peto ob peto ter v predpisanim stanju kakor okamenel izgovoril glasno:

— Ukazujte, gospod polkovnik!

— Tegale tukaj odvedi takoj, ostrži ga, obleci in zapri v ječo!

— Razumem!

— Evo prošnje, prosim Vas! ...

Jaz nisem begunec, ampak sam želim služiti vojsko, — pravim jaz, a ves se tresem.

— Nisi begunec? Pa kaj hočeš s to prošnjo?

— Hočem biti vojni!

On se nasloni malo vznak; satišne eno oko in izgovori z resnim tonom:

(zionisti), ki se na vsakem koraku izključujejo od vsake jugoslovenske akcije. Mi jugoslovenski dijaki smo s velikim nezanimanjem motrili to židovsko poplavo, ker smo prepričani, da morejo židovski dijaki študirati na naši fakulteti radi prevelikega števila slušateljev in radi pomanjkanja prostorov samo na škodo jugoslovenskega dijaštva. Z ozirom na to prosimo, da vzame akademski senat takoj v roko najrednejšo rešitev židovskega dijaškega vprašanja in da pri tem upošteva naše zahteve: 1. Naj se vsi inozemski židovski dijaki takoj odpravijo z našega vseučilišča. 2. Za židovske študente iz kraljevine naj se določi numerus clausus v sorazmerju napram številu židovskega prebivalstva v državi. 3. Naj se zabrani polaganje izpitov in kolokvijev v neslovenskih jezikih. Uverjeni smo, da so te odredbe potrebne, da se ohrani jugoslovenski značaj našega vseučilišča. Mi ne moremo dalje trpeti, da se predava in pri izpitu odgovarja v nemškem jeziku, da se v dvoranah za sečiranje poje madžarski in da se za demonstratorico namešča madžarsko židovko. Nadejamo se, da bo akademski senat sprejel naše zahteve kot upravičene in da bo jih tudi izvedel, ker sicer ne moremo sprejeti nase odgovornosti za posledice. V Zagrebu, 31. maja 1920. Iz dijaških krogov na našem vseučilišču nam pišejo z ozirom na to memorandum zagrebških medicincev: »Potreba je, da se celokupna jugoslovenska mladina organizira v borbi proti židom tudi v Sloveniji, da se stori obrambni blok proti njihovega kapitalu. V veliki nevarnosti je naša tehnika, ker je v Zagrebu že tako prenapolnjena z židi, da tvorijo židovski dijaki že dve tretjini slušateljev. Zetli bi bilo, da bi slovenski časopisi ponatisnili zgoraj navedeno spomenico zagrebških medicincev.

— Italijanski klerikanci zahtevajo Dalmacijo. »Secolo« poroča, da je ljudska stranka nenadoma spremenila svoje stališče v jadranskem vprašanju in sicer na mig iz Vatikana, ki se boji za dalmatinske katolike, katerim preti nevarnost pravoslavja. Vatikani želi, da se zedinijo kolikor mogoče velik del Dalmacije z Italijo, ali pa da dobi posebno avtonomijo. S temi vatikanskimi intrigami je v zvezi tudi obisk klerikalnega poslanca Vasalla na Reki in v Zadru.

— Provokatorstvo Italijanov. Bakar, 6. junija. Včeraj so položili Italijani, ki so prekoračili demarkacijsko linijo pri Sv. Kuzmi mino, ki je eksplozirala in poškodovala hiše, katere stoji tamkaj v bližini. Mino je zažgal neki italijanski kapitan z dvema častnikoma. Italijani sami so se hvalili, da nameravajo s tem činom provocirati naše oblasti, oziroma ljudstvo na protitalijanske izgrede.

— Novi italijanski agitatorji na zasedenem delu dalmacije. Iz Šibenika poročajo, da so prispeli tja novi italijanski agitatorji, in sicer znani nacionalistični publicisti Vittorio Vettori, neki Ruelle in še trije drugi. Zavladati ima zopet ostra propaganda, agitacija in teror kakor začetkom okupacije. Italijanci so neki dan v pričo generala Viorija demonstrirali in kričali: Dol z Nitijem! Živel Millo, živel D. Annunzio! To so oni ljudje, ki so vplili »Zivela Avstrija« v čas, ki so avstrijske oblasti tirale v zapore kot talce dalmatinske rodoljube. Poverjenik na glavarstvu Šime Urlić je z dekretom Millovo odpuščen iz službe prav brez vsakega pouda.

— Kaj vse se smatra za incident. Split, 6. junija. Ameriški admiral v Splitu je sporočil dalmatinski vladni, da bo zapustil dalmatinske vode, ker se je razžalila s strani Trogirčanov italijanska zastava. Takoj se je poslala posebna komisija, obstoječa iz vladnega komisarja in dveh ameriških častnikov, ki so ugotovili sledeče: V četrtki je dospela v splitsko luko italijanska jadrna, na kateri je pa dal kapetan vsled nevihte in dežja sam sneti italijansko zastavo z droga, kar je v posebnem zapisniku tudi potrdil. Lažnjive vesti o žalitvi italijanske zastave izvirajo iz italijanske vojne ladje »Puglia«.

— Kakopak, sam bi rad v vojsko! ... Hm, ta-a-a-k, torej! ... Kar takole s ceste hajd v kasarno, da čim prej odsluži, kakor da je tukaj kakšna dirka!

— Moj letnik je sedaj. — Ne poznam te in niti slišati nočem ... je začel komandant, a v tem je vstopil neki častnik z nekakim aktom.

— Poglejte tam v imeniku rekrutovanih, kdaj je tale vpisan! reče častnik, pokaže name ter me vpraša: — Kako se zoveš? — Pomolim mu prošnjo.

— Kaj bi si to tvojo bedarijo?! — zakriči in udari z roko po prošnji, da pade na tla.

— Ohi, tako krasen slog! — pomislil in pozabil od žalosti povedati svoje ime.

— Kako se zoveš? Čemu ne govoriš? — se zadere name.

— Radosav Radosavljević.

— Poglejte v imeniku rekrutovanih! — veli častnik.

— Razumem! odgovori oni, odide v svojo pisarno ter zapove mlajšemu častniku: »Poglejte v knjigi rekrutovanih, če je ondi neki Radisav!

— Razumem! — je viknil ta drugi častnik, odšel na hodnik, no-

ki se nakaže v tujaknjem salivu. Namen teh vesti je prozoren, nahujskati nacionalistične kroge proti italijanski vladni in na ta način podpreti gibanje, ki stremi za tem, da kopešči padeo sedanjega Nitijevoga kabineta.

— Preki sod na Madžarskem. LDU. Budimpešta, 4. junija. (DKU). Ogrski korespondenčni urad poroča: Danes plakatirani proglas, ki ga je podpisal ministrski predsednik, pravi: Bodočnost naroda zahteva v teh težkih časih predvsem ohranitev zakonitosti, pravnega reda in javne varnosti. Sveta dolžnost vsakega pravega domoljuba je, podpirati z vso poštenostjo namerne vlade. Veleždajo zagreši proti domovini, kdor bi se dolžnosti ne izpolnil. Vedno se še dobe nepatriotični elementi, ki skušajo iz hudobnosti ali zaslepljenosti izpodkopati javni red in varnost. Proti tem obžalovanjem vrednim pojavom je vlada sklenila, da bo postopala v zmislu svoječasno proglašene prekega sode za brezobzirno strogostjo. Policija in vojaštvo bosta z brahijalno silo nastopila proti kršenju javnega reda.

— Čičerin hoče pregnati Angleže iz Azije. Čičerin, sovjetski komisar za ruske zunanje zadeve, je Pettitu, poročevalcu »Petit Parisien«, izjavil nadalje, da boljševizem stremi po preobrnjenju Azije, ki se hoče otresti vsakega zapadnega vpliva in vseh evropskih idej. Čičerin gleda pred seboj Azijo in v to svrhu je spletel tudi stike s turškimi nacionalisti, Perzi, muslimani okoli Kaspijskega jezera in Ornega morja, s Kitajci, Korejci in sploh išče zvez z vsemi, ki delujejo za vsajskijsko gibanje proti evropskemu vplivu, zlasti pa proti angleškemu. Tudi po Egiptu in severni Afriki se pojavljajo odposlanci

boljševikov, ki preopredeljuje sveto vojno proti evropskim vladam. Čičerin vidi svoj vzor v velikih angleških državnikih, ki so obladali svet, Trockij oha o tem, da bo on antiki Napoleon. Ona stoji na čelu velikemu gibanju v svrhu, da se preženejo Angleži iz Azije. Nemčija, ki se drugače brani boljševizma, gleda na te Čičerinove sanje z dopadanjem.

— Kako se je godilo Pettitu v boljševiški Rusiji. Pettit, poročevalec »Petit Parisien«, je bil dobil dovoljenje, da si sme ogledati sovjetsko Rusijo. Prišel je in govoril z raznimi boljševiški voditelji in komisariji. Poprej so mu sicer obljubili svobodno gibanje, ali držali niso besede, marveč je mogel govoriti samo z boljševiki in z nobenim drugim človekom, vespovsodi so mu sledili vladni nastavljenici in poročali, kaj dela. Boljševiki so pričakovali, da bo Pettit nemudoma brzojavil svoje vtiske na Francosko in hvalil boljševiški režim. Ker pa tega ni storil, je postal sumljiv in dali so mu za spremljevalca nekega raztrganega in umazanega človeka, ki je govoril nemški, francoski in angleški. Ponoči so zastražili njegovo stanovanje; straža z nasajenim bajonetom in nabito puško so korakale noč za nočjo ob njegovem stanovanju. Vsak dan so predložili Pettitu polno boljševiški brošur čes, iz teh naj črpa in informira zapad. Ko mu je začelo presejati bivanje v Rusiji in je rekel, da odputuje, so ga obkolili kumisarji in pregledali vse papirje in vso prtljago njegovo. Kar so ti dovolili, je smel vzeti s seboj, drugega nič. Ali vzeti mu niso mogli spomina in iz bogatega svojega spomina poda Pettit sedaj pravo sliko sovjetske Rusije.

Scotus Viator — naš gost.

Dr. Seton Watson je Škot.

Škoti so majhen, po rasi in krvi, po talentu in temperamentu Angležem zelo nasproten narod. Stoletja je žilavo branil svoje narodno pravo ter je nenavadno občutljiv glede svojega narodnega imena. Silno se vara, kdormisli, da je razmerje Škotov do Angležev isto kakor med Srbi in Hrvati ali slično kakor med Srbo - Hrvati in Slovenci. Med Jugoslovenci je bila ena in ista rasa in masa razcepljena na tri dele, dasi so duša, kri in po večini tudi jezik skupni in isti; Škoti in Angleži so povsem raznorodni, vsak zase je ponosen na svojo narodno individualnost ter smatrajo Škoti naravnost za kruto žalitev, ako se jih ne razlikuje od Angležev. »Mi smo Škoti in Britanci, a Angleži — nikoli!« pravi. Odtod je razumeti tudi dr. Setona Watsona pisateljsko ime — Scotus Viator — Škot popotnik.

Zgodovina Škotov je zgodovina malega naroda, borečega se stoletja za narodne pravice; odtod njihovo zanimanje za borbe vseh malih narodov, in ker teče po njih žilah kelt-ska kri, ki je bližja slovanski, nego germanski, ker je njih domovina po svoji formaciji slična krajem jugoslovenske države, ki ima zato tudi silne prilike in običaje, nam morajo biti razumljive simpatije Škotov za Jugoslovence. Ko je na umetniški razstavi v Londonu gledal eden največjih škotskih umetnikov kipe Meštrovicve in Roksandiceve ter slike Račkega in drugih naših slikarjev, je strmeč vzklikal nad sorodnostjo škotske in jugoslovenske umetnosti. Škoti so med Čitanci najagilnejši in najpodjetnejši ter strastni potniki. Med tisočem britanskih žen, ki so prihitale na pomoč srbski vojski, zdraviti in negovati ranjence in zati- rat kužne bolezni, je bila skoraj polovica Škotk, dasi ne štejejo Škoti niti petine stanovništva Velike Britanije.

Tako je dr. Watson najlepši tip Škota in za vse se zanimajočega Škotskega potnika, najboljši Škot in najpogumnejši prijatelj Jugoslovenov. Dr. Watson pozna vrline in napake naših plemen, kakor malokdo, saj ni postal naš prijatelj iz čustva, nego po dolgih študijah in po temeljiti evoluciji. Spočetka, ko je študiral problem Avstro - Ogrske, je spremljal s simpatijo napore Madžarov, a ko jih je proučil na licu mesta ter videl borbo ogrskih narodnosti proti nasilstvom Madžarov, se je izpremenil v najsrašnejšega protivnika zatiralci malih narodov ter poblaš za hrbtne metode dunajske politike in njenih eksponentov.

Dr. Seton Watson se je narodil v Londonu l. 1879. študiral v Oxfordu, Berlinu in Parizu ter se po svojem obisku Dunaja l. 1905. povsem posvetil zgodovini in prilikam Avstro-Ogrski. Živel je med Slovaki, v Pešti, med Romuni ter med Hrvati in Srbi. Kar je videl in slišal, ga je navdajalo z gnusom in srdom. In l. 1907 je začel pisati o ogrskih zatiranih narodih s toliko znanstveno temeljitostjo ter s tolikim žarom sočustvujoče duše, da je posluhnila vsa kulturna Evropa. Njegove knjige so govorile o groznih krivicah, nečutenih potvorbah, sramotnih korupcijah in azijskih nasilstvih, ki so spremljale stoletje vse dejanje in nehanje madžarske in nemške politike. L. 1908 je bil v Zagrebu, l. 1909 v Dubrovniku in v Črni gori ter se začel učiti srbohrvaščine. L. 1910 je izšlo njegovo delo o »Jugoslovenskem vprašanju« in l. 1912 delo o »Absolutizmu na Hrvatskem«. Predpotoval je in temeljito proučil neprotne, kulturne in socialne razmere po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, živel je v Splitu in na Reki ter se sprijateljil z vodilnimi možmi hrvaško-srbskimi, kakor že prej s prof. Masarykom. S knjigo o »Raznem problemu ogrskih narodov« si

je dr. Watson pridobil oksfordski doktorat že l. 1910. a s svojimi članki je prvič opozoril Veliko Britanijo, da se mora v lastnem interesu živeti zanimati za Jugoslovence in Balkan.

Ko se je vnela vojna, je razširil dr. Watson svoj interes na Ruse, Maloruse, Poljake in prav posebno znova na Srbe in Jugoslovence vobče. Pisal je takrat ogromno o Srbih in Srbiji ter lahko rečemo, da ni jugoslovenski stvaril koristil nihče več ko dr. Watson. Njegovo delo je bilo uprav titansko, in tudi njegova zaslug je, da sta padli Askitova in Orejova vlada, ki sta bili hladni napram Srbom in Jugoslovenom sploh. Ustanovil je posebno glasilo »Nova Evropa«, da je v njem zastopal svobodno in z največjo energijo interese Jugoslovenov. Organiziral je večjo družbo najinteligentnejših časnikaev, ki so delovali brez odhila v njegovem smislu ter je osnoval več podpornih društev za srbske vojske in njih obitelji. Z besedo in dejanjem se je zavzemal dr. Watson pred vojno, med vojno in tudi po vojni za svobodo, moč in ugled naše države, in le naša krivda je, če smo med jugoslovenskimi plemeni še danes malo znani ter smo bili pred vojno skoraj popolnoma neznan narodč tam — nekje »za turškim gričcem«.

Da nas pozna svet danes vsaj kot del jugoslovenske države, je velika zaslug dr. Watsona!

Danes ga torej pozdravimo v Ljubljani, kamor pride, da osebno

spozna naš narod in našo domovino. Pozdravimo ga z najhvaležnejšim srcem. Malo imamo prijateljev, zato cenimo njega tem višje. Z njim vred pozdravimo tudi gospo May Watsonovo, Avstralijanko, soprogovo najboljši požrtvovalno pomočnico. Svojo svatbeno »potovanje« je imela v Makedoniji po krvavih bojiščih zmagovite srbske vojske po Kumonovem in Bitolju, a svoja prva zakonska leta je prebila po pisarnah Rdečega križa v Londonu, Parizu in Bernu, kjer je delovala noč in dan za srbske ranjence in vojne vjetnike. Dr. Watsonova gospa je s svojo čudotvorno energijo osnovala povsod agilne ženske odbore za nabiranje denarja in raznega materiala, ki se je potem pošiljal srbski vojski in srbskim vojnim vjetnikom po vsem svetu tekem vse vojne. Poleg tega je neumorna sotrudnica soprogu pri njegovem literarnem delu. Redko je kak politik, pisatelj ali urednik imel boljšega, razboritejšega in vztrajnejšega sodelavca. In pri tem je ta vzgledna žena tudi vrla majka: Nikola in Ivica sta njena sinka, a imeni imata — naši, jugoslovenski! Duševno in srčno bogastvo tega idealnega zakonskega para je bilo posvečeno jugoslovenski ideji nesebično in brez častihleplja nepretrgoma že celih 10 let.

Mislimo, da smo dolžni, pokazati jima, da znamo biti hvaležni! Dobrodošla!

—*—

Nacelnik beograd. oddeljenja za izvršenje mednarodnih pogodb prof. Kumanudi v Ljubljani.

Kakor znano, je avstrijska republika pred več kakor letom dni popolnoma neopravičeno stavila pod zaporo vse v avstrijski republiki se nahajajoče vrednote, katere so lastnina jugoslovenskih državljanov. Naša trgovska in obrtniška zbornica je v varstvo interesov ustanovila »Zvezo upnikov v Sloveniji za privatnopravne terjatve napram dolžnikom v avstrijski republiki«, v kateri so zastopani vsi naši denarni zavodi in tudi interesi in v kateri stoji pod pokroviteljstvom naše deželne vlade. Ta Zveza organizirala je sistematično akcijo in v celi vrsti sej pripravila potrebno gradivo. Ta naša Zveza je bila tudi zastopana pri konferenci v Sarajevu, katero je sklicala centralna vlada v tej zadevi. Celo to vprašanje spada v oddelek za izvršenje mednarodnih pogodb, ki se je ustanovil pri ministrskem predsedstvu v Beogradu. Nacelnik mu je univerzitetni

prof. Kumanudi, ki je bil član naše mirovne delegacije v Parizu. Prideljen je temu oddelku naš rojak dr. Janko Hacin. Prof. Kumanudi došel je v Ljubljano, da stopi z interesi in krogi v naložili stik in se je udeležil seje imenovane »Zveze upnikov« dne 4. junija 1920, pri kateri je pojasnil stališče centralne vlade ter podal zanimive informacije v tej zadevi. Dokazal je veliko razumevanja naših teženj in se je glede skupnega postopanja doseglo popolno soglasje. Ko bodeta centralna vlada in naša pokrajinska organizacija po začrtanih smernicah dano jima nalogo izvrševala, ni dvoma, da pridemo v kratkem do povoljnih uspehov.

Medtem se že muči deputacija naše Zveze, kateri načeluje okrajni glavar dr. Vodopivec, v Beogradu, da stopi z raznimi prizadetimi ministrstvi in zagotovi našim zahtevam primerno podporo in pritisk.

Koroški plebiscit.

Kdor je naš in ima glasovalno pravico na Koroškem, naj javi svoj naslov Narodnemu svetu v Velikovec. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola vsi tisti, ki so bili: 1. leta 1919 stari najmanj 20 let; 2. ki so l. januar 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasu A; in 3. ki poleg teh izpolnijo vsaj enega izmed sledečih treh pogojev: a) morajo biti v pasu A rojeni ali b) ki stalno bivalo v pasu A vsaj že od

l. 1912 ali pa c) so v katerikoli občini pasu A pristojni. Isti so pogoj za glasovalno pravico v pasu B. Tudi vsi oni, ki jim ni jasno, če imajo glasovalno pravico, naj nam javijo svoj naslov z natančnimi podatki po zgoraj navedenih točkah.

Zmagati moramo, da se bo Celovec zamajal!

Velikovec, 5. junija 1920.

Narodni svet.

Iz naše kraljevine.

— Konflikt med beograd. občino in vlado. LDU. Beograd, 3. junija. Sirotiška komisija beogradskega občinskega odbora se je odločila, ako ministrstvo ne odobri zahtevanega kredita 132.540 dinarjev na mesec, za sirote, da ustavi nadaljnje vzdrževanje 3201 osebe, ki jih sedaj vzdržuje.

— Ponesrečen uradnik. V četrtki se je pred parlamentom v Beogradu pripetila nezgoda, da je avtomobil povozil in poškodoval g. Bogdanovića, uradnika v ministrstvu za zunanje stvari. Gosp. Bogdanović je ranjen na glavi in so ga prepeljali v bolnico.

— Skupščina dalmatinskih zdravnikov se je vršila v Splitu. Razpravljalo se je obširno o raznih stanovskih,

klical narednika in mu zapovedal isto.

— Razumem! — se je odzval z gromkim glasom narednik ter zapovedal isto podnaredniku, ta korporalu, a korporal nekemu vojniku.

Slišalo se je samo, kako grme koraki, kako obstaja drug pod drugim in se završuje vse z »Razumem!«

— Imenik, i-i-i-me-e-e-nik! — se je čulo po vsem uradu in začeli so razbijati ter metati ogromne zaprašene fascikle s polic. Listi so šumeli, iskalo se je brižno.

Medtem ko se je vršilo vse to, sem stal v kotu komandantove pisarne ter se nisem upal niti dihati. Tako me je prevzel strah. Komandant pa je sedel in pušil ter premataval neke liste na beležniku.

Po približno isti vrsti, kakor je bila naredba izdana, je prišel odgovor, samo da je prihajalo zdaj od najmlajšega narednika.

Vstopil narednik h komandantu.

— Kaj je?

— Gospod polkovnik, javljam, da je vojak, ki smo ga iskali v zapisniku, — umrl!

Osupnil sem in v svoji zmedenosti in strahu sem bil že čisto pripravljen, vzklicati: —

— Ta vojak je umrl! — je rekel komandant.

— Ali jaz sem živ! — sem viknil uplašeno, kakor da se zares branim umreti.

— Hajd, idi! Ti si zame mrtev! Tebe ni na svetu, dokler te ne javi občina!

— Ali zagotavljam vas, — da sem jaz tisti ... Nisem mrtev, evo me!

— Ven! V imeniku si »mrtev«, a ti še ne veruješ! ...

Kaj sem mogel storiti? Odšel sem ...

Odpoval sem domov, ker živel sem v drugem mestu, in nekaj dni nisem mogel priti k sebi. A prošaj nisem pisal več.

Niso pa minili trije meseci od tistih dni, ko je dospel od komande akt v naše mesto, da me ima občina predstaviti tekem 24 ur.

— Ti si vojni begunec! — mi reče kapetan, pred katerega me je privedel vojak.

Povedal sem mu vso stvar, kakor se je godilo; ko sem se javil komandantu.

— Dobro, pa poldi, dokler se ta vojak ne vrne!

Odšel sem, toda jedva sem dospel zopet v svoje mesto, je prišel poziv od neke druge komande. Klicali so me tja, naj se nemudoma pre-istavim komandi, ker sem ondi pomotoma zašel v njihov imenik.

Odpoval sem na svojo komando in povedal, kako me zove komanda m-ačka, da mi naroči, naj se predstavim tej tukaj.

— Pa čemu si prišel semkaj? — Pa čemu bi hodil tjakaj, kjer me bodo napotili semkaj, a ker sem tukaj ... — sem začel razlagati, kako bi bilo glupo hoditi na ono komando.

— Prišel si semkaj razlagati? — To ne gre! Povsod mora biti red! ...

Kaj sem hotel! Ni bilo druge, nego odpotovati iz K. v M., da mi ondi naroče odpotovati zopet v K., odkoder sem prišel.

Javil sem se torej na tamošnji komandi. Zopet naredbe, koraki, »Razumem!« — in naposled so mi rekli, da me sploh nihče ni klical!

Vrnil sem se domov. Jedva sem se oddahnil, pa evo zopet akt iz M., v katerem je stalo, da je to drugi poziv ter da naj me zato zgrabi straža ter kaznuje, ker nisem dospel na vojsko.

Brez duše sem tekkel zopet, in tako sem, malo kasneje, stopil v kasarno ter odslužil dve leti ...

Nato je minilo pet let. Skoraj sem že pozabil, da sem bil vojak.

Nekega dne so me pozvali na občino. Sel sem in tamkaj je ležal ogromen sveženj aktov s komande: sveženj je tehtal vsaj deset kilogramov. Nekaj je bilo vsitega, nekaj privezanega drugo na drugo, dokler ni narasel tako velik fascikel, da so ga morali razpoloviti na dva dela.

— Naroča se mi, da vas odpošljem na komando, — mi pravi župan.

— Kaj zopet?! — vzkliknem od strmenja.

Vzamem tiste akte. Po njih je bilo na tisoče podpisov, naredeb, pojašnjenj, obtožb, odgovorov, pečatov duhovniških, kapetanskih, načelnikih, šolskih, občinskih, divizijskih, in česa vsega še ne. Pregledam vse to in vidim, da se je uradno ugotovilo, da sem živ, ter da me pozivljajo nemudoma, naj pridem služiti vojsko v stalnem kadru ...

* Iz zbirke satir »Kraljevič Mar-ko po drugi put medja Srbima«, humoristična knjižica, sv. 148-149, Zagreb 1920.

strokovnokulturnih in obče zdravstvenih vprašanj. Posebno živahna je bila razprava o položaju občinskih zdravnikov, ki ga treba na vsak način izboljšati, treba bi bilo občinske zdravnike isenčiti z državnimi, kakor je izvedeno že drugod. V zdravstvenem oziru treba Dalmatci še velike pomoči.

— V Splitu se mudi prof. Daneš, predsednik jugoslovanskega komiteja v Pragi, znani veliki prijatelj jugoslovanskega naroda. Dr. Daneš je imenovan češko-slovaškim konzulom v Sydneyu v Avstraliji, kjer bo najbrže nekaj časa zastopal tudi interese tamoš-

njih Jugoslovancov. Iz Splita odide v Dubrovnik, potem se odpelje preko Trsta na svojo službeno mesto.

— Uradniško kolonija, obstoječa in 60 hiš, začnejo zidati v Beogradu v prvi polovici t. m. Zgradbo je prevzela osješka stavbinska tvrdica Akenen-Malin-Rožić.

— Prestozidarska loža »Jugoslavija«. Iz Beograda poročajo, da so se strnile vse dosedanje lože v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev v glavno ložo »Jugoslavija« s sedežem v Beogradu. Glavna loža ima svojo lastno od oblasti potrjeno konstitucijo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. junija 1920.

— **Skandal.** V Ljubljani ustanovljen generalni konzulat čehoslovaške republike išče za svoje urade primerne prostore. Njegovi pooblaščenici so se obrnili do deželne vlade, ta pa jim je rekla, da ona glede prostorov ne more nič pomagati, naj se obrnejo na stanovniški urad. Šli so nato k stanovniški komisiji in tam seveda tudi niso dosegli ničesar. Za Italijane se je svoj čas (seveda ne pod klerikalno vlado) takoj rekrutiral prostor za pisarno italijanskega zastopstva. Kaj si naj mislijo Čehi, da Italijani, ki jih ne moremo prištevati med naše prijatelje, imajo v Ljubljani svoje prostore, Čeho - Slovake pa se zapostavljajo, mesto da bi se jim z vsem razpoložljivim aparatom šlo na roko in poskrbelo, da se omogoči konzulatu takojšnje poslovanje. Stvar je tem žalostnejša, ako uvažujemo, da so Čehi našemu dijaštvu v Pragi storili mnogo uslug tako glede prehrane kakor tudi v drugih ozirih. Na to se po pravici tudi sklicujemo. Ako prostorov za generalni konzulat ne dobijo, si bodo rekli, da jih ne maramo, in posledice v tem slučaju gotovo ne bodo niti v političnem niti v gospodarskem oziru brezpomembne. Sramota je, da nastopa naša vlada na pram Čehom na način, ki nas lahko pred Čehi popolnoma diskreditira in nas tudi spravi ob češki generalni konzulat.

— **Regentov poset.** LDU Beograd, 5. junija. Ministrski odbor je razpravljajal o regentovem potovanju v Zagreb in Ljubljano. Odločeno je, da se o tem izjavi pokrajinski vlad. Ako ne bo posebnih zaprek, bo prišel regent v Zagreb in Ljubljano začetkom prihodnjega meseca.

— **Za naše vojaške atašeje** so imenovani: generalštabni podpolkovnik Milutin Nedić v Bukarešti, polkovnik Danilo Kalafatović v Parizu in polkovnik Mihail Jovanović v Rimu.

— **Za komandanta II. divizije dravskega artiljerijskega polka** je imenovan podpolkovnik Milan Krstić, za referenta artiljerije Dravske divizijske oblasti je imenovan major Bogomir Rajnić.

— **Narodna popustljivost.** Pišejo nam: Dr. Ferdinand Siegmund je vpisan v imenik odvetniških kandidatov v Kočevju. Siegmund je zagrozen Kočevjar. Vsak slovenski prostovoljec ve povedati, kako je Siegmund kot vodja »šarženšole« v Judenburgu postal s Slovenci. S ponosom je poudarjal, da ne zna slovensko in da ni nikdar obiskoval slovenskega pouka. Kot posebne ljubljence pa je na vso moč protežiral Kočevjarje. Pred časom je prošil za sprejem v politično službo, ker tu ni bil sprejet, za sprejem v železniško službo, a ker ga tudi tu niso marali, si je mislil: polzkušimo doma, morebiti se najde doma gorak kotiček, kar bi bilo pač najboljši, in šlo je, po zaslugi baže — našega Človeka. — Tako pomagamo sami najzagrizenejšim svojim prijateljem do tako belega kruha, kakršnega ne bi bil nikdar noben Nemec naklonil Slovencu. — Kdo je ta mož, ki je vzel pod svoje okrilje tega pangermana?

— **Voditelj kočevskih komunistov** so se nedavno tega vrnili znatno glavno iz zaporov v Novem mestu. Pripovedujejo, da so prosti in brez vsake kazni ter da so tudi dosedaj bili čisto po nedolžnem zaprti ter da so se zato pritožili na vlado. Res smo radovedni, ali jih je vlada oprostila političnih kazni? Zelo bi bil hvaležni vlad, ako bi nam kočevskim Slovincem to pojasnila na kakršenkoli način, kajti če so taki državni nevarni elementi res prosti vsake kazni, potem nam bi moralo pač izginiti vsako zaupanje v oblasti. — Zopet arogantno nastopajo po mestu, pripovedujejo natančno dan, kdaj bodo odšli vojaki, ter da bodo spet pričeli, a sedaj na drug način, a mirovali da ne bodo. Po drugi strani pa sami in njihovi prijatelji lažajo, da niso koncem aprila nameravali ničesar hudega itd. Kakor so naučeni vsi do zadnjega: če si storil, taj! — Polzkušajmo dobiti tudi vojaštvo same s

tem, da vojake - Slovence ščuvajo zoper Srbe.

— **V Ameriko** se zopet izseljuje prebivalstvo iz naših krajev v obilnem številu. Čuli smo od poučene strani, da je izseljevalno gibanje močnejše nego kdaj prej. Pri tem je vožnja v Ameriko sedaj zelo draga, in stane prevoz okoli 10.000 K. Mnogi dobe vožne listke doposlane od svojcev in prijateljev. Poleg tega imamo pri nas zelo visoko pristojbino po novem zakonu o taksah. Za potni list v Ameriko je plačati samo 1000 K. Ta taksa se nam zdi neke vrste izvozna carina. Carina na izseljenike je podobna taksam, ki so jih svoj čas na Ruskem pobirali od židovskih agentov, ki so prihajali iz inozemstva. Vse te prevozne in fiskalne zapreke ne obdružijo ljudi doma. Zlasti ženske se seje v velikem številu. Vabijo jih dobro plačane službe. Pri tem seveda pozabijo, da se v Ameriki živi v dolarjih in da je življenje drago. Doma tudi ne zdrže stari Amerikanci. Te vleče nazaj v Ameriko svoboda. Iz Gorenjskega gre le malo izseljencev. Prizadeta je na močno Dolenjska zlasti novomeški in črnomurški okraj.

— **Glavni carinski urad v Ljubljani.** Razmere na tem uradu presega že vse meje. Stranka sploh nima nobene pravice več nad svojim blagom. Tam je nastavljen neki srbski upravnik, s katerim ni mogoče pametno občeati. Od njega ne slišiš drugega kakor: »Vas bacnem vuna, ali pa pustim prodati Vaše blago«. Ta mož vendar ne spada na tako važno mesto. Zakaj se domači ljudje ne nastavijo na ta urad, s katerimi bi stranke lahko občeale. Navedem naj samo en slučaj. Lansko leto meseca junija sem odnesla v Celovec 5 sodov vina v moji lastni jugoslovanski posodi. Celovec je bil v tem času zaseden od Jugoslovenov ter se je blago lahko pošiljalo tja. Potem je prišel prevrat v Celovcu in dotičnik ni mogel takoj vrniti sodov. Dobil sem od tukajšnje centralne uprave uvozno dovoljenje, to poslal v Celovec in na podlagi tega uvozne dovoljenja sem prejel mojih 5 sodov pred 3 meseci nazaj. O upravitelj pri carinskem uradu zahteva, da moram svoje lastne sode, kateri so se mi vrnili iz Celovca, zacarinirati. Jaz sem mu ugovarjal, da to ni mogoče, ker je bilo to število za časa, ko je bil Celovec od Jugoslovenov zaseden, od tukaj tja poslano. Rekel mi je, da on nima dokazov za to, in naj mu te dokaze preskrbim. Res mi prinesem z državnega kolodvora Ljubljana potrdilo, da so sodi bili res tu oddani za postajo Svetna vas, od postajenačelnika v Svetni vasi pa potrdilo, da so bili ti sodi iz Svetne vasi na vozev prepeljani v Celovec, ker je bil takrat most čez Dravo porušen in je bil železniški promet preko Drave ustavljen. Ko mu te dve potrdili izročim, pravi, da on ne more ugoditi moji želji in da moram napraviti prošnjo na carinsko direkcijo v Beograd. Napravil sem to in čakal na rešitev nad 2 meseca. Zdaj pravi g. upravnik, da je neuporabno rešeno, da moram carino plačati. Jaz sem se protivil temu in rekel, da odpošljem priziv na finančno ravnateljstvo. Prosil sem ga, naj mi vrne priloge v to svrhu. Prvotno je hotel priloge vrniti, a naenkrat mu šine misel v glavo, da moram carino plačati, drugače on sode proda in da mi noče vrniti mojih prilog. Jaz sem mu odgovoril, da jaz priziv kljub temu odpošljem finanč. ministrstvu, ter da ako on sode med tem proda, to proda na svojo lastno odgovornost. In sedaj naj presodi vsak, ki ima opraviti s carinskim uradom, ali spada tak človek tja ali ne. I. B.

— **Kako se pri nas delajo zakoni?** K temu poglavju nam pišejo z dežele: Sodišča odklanjajo sprejem zemljišnih predlogov, ker ni izkazano plačilo prenosnih pristojbin, davčni uradi z druge strani pa ne sprejmejo denarja v ta namen. Tako počiva skoro vse zemljišni postopanje, imobilarni promet je ukinjen, pristojbniški tehniki aparat pa postavljen na glavo. Ta položaj je nevarčen in kriči po rešitvi. Kar pa bje osnovnim zakonodajnim temeljem v obraz, je povzeto to, da

naj velja ta famozni zakon za nazaj, to je, preden je bil v Sloveniji razglašen.

— **Jugoslov. Matica.** Ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice Jugoslovanske Matice se vrši v nedeljo, dne 20. junija 1920. Dnevni red, kraj glasovanja in druge podrobnosti se sporoče pravočasno. Pripravljalni odbor.

— **Izlet na Koroško.** Člani slov. trg. društva »Merkur« prirede prih. nedeljo, dne 13. t. m. izlet v Kotmarovec. Odhod ob 5.17 z glavnega kolodvora. Ob 9. prihod v Borovlje. Tam zajutrek, nato ogled Borovlji event. tudi puškarne in potem peš — ¼ ure — v Žilpolje, kjer bo skupno kosilo. Po kosilu odhod v Kotmarovec, kjer se vrši tik postate veselica. Og. člani in prijatelje društva vabimo, da se tega izleta mnogoštevilno udeležijo. Udeležbo je prijaviti najkasneje do 10. t. m. društvu »Merkur« v Ljubljani.

— **Zopetno podražje tobaka.** V sled odloka upravnega odbora samostalne monopolne uprave z dne 4. maja 1920, št. 6366 in odobritve g. finančnega ministra z dne 22. maja 1920, št. 172 se bodo od 8. junija 1920 zvišale cene tobačnih izdelkov l. s.: najfiniši turški tobak, ki je stal doslej 52 K 100 g, na 72 K, najfiniši hercegovski na 48 K (doslej 36 K), finiši turški zavojček po 25 g 9 K (doslej 6 K), finiši hercegovski, zavojček po 25 g 6 K 50 v (doslej 5 K), srednifini turški, zavojček po 25 g 4 K (doslej 3 K), najfiniši ogrski, zavojček po 25 g 2 K 50 v (doslej 1 K 80 v), srednifini ogrski, zavojček po 25 g 2 K (doslej 1 K 50 v), domači tobak, zavojček po 25 g 1 K (doslej 80 v), klobase 50 gr 2 K (doslej 1 K 60 v), egiptovske svačice 80 v komad, princeze 68 v komad, dame 42 v komad, sportke 32 v komad, ogrske 16 v komad, regalitke 4 K 80 v komad, trabuke in bitanke po 4 K komad, oneras 3 K 60 v komad, kuba portorike 2 K 40 v komad, portorike 2 K komad, viržinke 2 K 80 v komad, brazile 1 K 60 v komad, namešane inozemske 80 v komad, viržinože 1 K 20 v komad in kratke domače 60 v komad. Kdaj bo konec navijanja cen s strani tobačne uprave. Veržniški urad kje si? Kdaj se ganejo naši narodni predstavitelji?

— **Železniški promet v Italijo.** Dne 14. junija se bo vršila v Trstu železniška konferenca zastopnikov jugoslovanskega ministrstva za promet, južne železnice ter zastopnikov italijanskih državnih železnic radi uvedbe rednega prometa z Italijo in rešitve raznih drugih vprašanj, ki se tičejo naše države in Italije.

— **Cene padajo?** V Kranju prodajajo češnje na trgu po 7 kron liter; liter češenj pa ne odgovarja niti 1 kg. Pristojna oblast bi vendar morala določiti primerne cene, da se ne bodo češnje, ki so zrasle v neposredni bližini Kranja, prodajale po tako pretiranih cenah. — Bela moka je v Kranju vzlic dobri letini, ki je pred nam, po 16 kron 1 kg. Pa res cene padajo!

— **Črne koze v Rajhenburgu.** Iz Rajhenburga nam pišejo: Že dlje časa se širijo črne koze po rajhenburški okolici, sedaj so se pojavile tudi v trgu samem. Zahtevale so že tudi tukaj žrtve. Dne 1. junija so pokopali sina tukajšnjega priljubljenega tržana Krevlja. Tudi dečkov oče leži holan na tej zavratni bolezni. — Okrajno glavarstvo je zaukazalo kontumaco Rajhenburga.

— **Častniški dom v Mariboru.** V soboto se je vršila v Mariboru otvoritev prvega častniškega doma v Sloveniji. Ob navzočnosti velikega števila častnikov in zastopnikov raznih oblasti je pozdravil polkovnik Todorović kot poveljnik mesta prisotne, nakar je podpolkovnik Zwirn raztolmačil nalogo častniškega doma in očrtal dosedanje delo pripravljalnega odbora.

— **Tihotapstvo.** Večkrat smo poročali, v kako velikem obsegu se vrši tihotapstvo iz Loške doline in Cerkljske kotline preko demarkacijske črte. Trudili so se sicer ob demarkacijski črti nahajajoči se varstveni organi, dosegli so tudi lepe uspehe, da bi na tihotapstvo zatrl, jih je bilo premalo. Ko pa so vendar oblasti postavile več novih oddelkov finančne straže, že obstoječe oddelke kakor tudi orožniške postaje pa pomnožile je to pomenilo tihotapcem smrt. Vsak dan se je pri občinskih uradih, kasneje pa pri carinarni v Cerklji potom javne dražbe prodajalo zaplenjeno blago, kakor konji, goveda živina, razno gospodarsko orodje, slanina, klobase in drugo. Koliko zaplenjenega tobaka pa se je tobačni tavarji v Ljubljani vnosi, to je najbolj finančna oblast sama, zapor v Cerklji na to bil nenačrtovan. Tihotapci so se pri vodstvu predvidnega okraja finančne straže, katero se je ustanovila v Cerklji, po tihotapstvu uprli.

valnem komisariju začele proti vsem ovadenim tihotapcem voditi dohodstvene kazenske preiskave. Pri tej priliki so tihotapci izvedeli, kako občutna kazen (zapad zaplenjenega blaga, denarna kazen in zapor) jih zadene; vpliv teh preiskav pa je bil tako velik, da se sedaj le malokdo več drzne z blagom, katero bi reprezentiralo večjo vrednost, čez mejo. Se se sicer tu pa tam vlovijo katerega, a so to le izvanredni slučaji in to le malenkosti kakor par kg mesa, par kg cikorie ali kaj sličnega, vse to pa se prenaša le v nahrbtnikih. Zasluga, da se je tihotapstvo tako korenito zatrl in ljudstvo v tej okolici pripravilo do tega, da upošteva interese svoje domovine več kot italij. lire, gre v prvi vrsti neumorni požrtvovalnosti orožništva ter finančne straže.

— **Himen.** Dne 23. minika t. l. (na binokšno nedeljo) slavili smo v Činžatu na Pohorju poroko g. Dorč Gaščka, uradnika južne železnice v Mariboru, z gđ. Tilko Korman, hčerko iz naše veleugledne, narodne Kormanove rodbine. Ob tej priliki nabral je g. Ljupša, poštni načelnik v Sv. Lovrencu na Pohorju, za dijaško kuhinjo v Mariboru 1000 kron. Hvala lepa! — Istotako nabral je br. Hren za Mariborski Sokolski dom leno vsoto 1011 K. — Vsem darovalcem, ki so prispevali pri zbirki za to našo obrambno stavbo najlepša sokolska zahvala! Novoporočence ma obilo sreče! Zdravo!

— **Zaradi postuženega podkupovanja obsojen.** Pretek. teden je bila v Mariboru zanimiva obravnava pred sodiščem. Obtožen je bil uradnik »Slov. Gospodarja« g. Fran Zebot, da je hotel svoječasnno podkupiti magistratnega uradnika Zorkota, da bi mu pokazal volilni imenik, ki je bil takrat še tajen. Sodišče je spoznalo obtoženo za krivga ter ga obsodilo na globo 400 K ali pa 40 dni zapore. Kazen je bila tako mila zaradi tega, ker se je sodišče postavilo na stališče, da obtožene ni postopal iz lastnega nagiba.

— **V trimesečno težko lečo** je bil obsojen pri okrožnem sodišču v Celju slovenjegraški nemškutar Vincenc Eisinger, ker je med železničarskim štrajkom vplival na železničarje, ki niso hoteli stavkati, naj se pridružio stavki. Grozil je za slučaj, da se stavka posreči železničarjem, ki bi se ne pokorili, z odstavitvijo iz službe. Sodišče ga je obsodilo zaradi hudodelstva izsiljevanja in zaradi zapelevarjanja po § 96. srbskega kaz. zak.

— **Raje gre v Avstrijo.** Nameščene južne železnice v delavnicah na koroškem kolodvoru v Mariboru Ogrinz je bil premeščen k obratnemu ravnateljstvu v Ljubljano. Mož se je upr premetstvi ter prošil za premetstev v Avstrijo. Ker je Ogrinz znan hujskač, so mnenja, naj mu ravnateljstvo ne dela neprilik, da se čim najpreje izseli v Avstrijo.

— **Beg dveh »blaznikov«.** Na Studencu so v nedeljo jutraj doživeli veliko senzacijo. Iz opazovalne celice sta tekotom prejšnje noči med 2.—4. uro pobegnila dva nevarna lopova, ki sta bila na opazovanju zaradi njih duševnega stanja. Bila sta to 35letni Karol Pevec, zaradi ponarejanja javnih listin v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča v Ljubljani, in žepar France Golabič, zaradi tatvine od mariborskega sodišča obsojen na pet let težke ječe. Oba sta bila vztrajna in nedrovnata simulanta. Pevec je neprestano, brez kakih svetlih momentov simuliral fiksne ideje, venomer je vzklikal: »Cesarji in kralji, poklekajte! Boljševiki prihajajo...! Carigrad go-ri!« Ako so ga polili z mrzlo vodo, niti reagiral ni. Pevec je umel spretno ponarediti razne potne dokumente, ponaredil je podpise generala Hadžića, bivšega voj. ministra, dalje Svetozarja Pribičevića, bivšega notranjega ministra in končno nebroj štampilj centralnih uradov. Na ta način je lansko leto spomlad preskrbel potne dokumente raznim spodnještaterskim nemškutarjem, da so neovirano pohajali v Avstrijo, zlasti Woschnagru in Mravlagu. Nemškutarji so mu plačali za vsak potni list 3000 do 4000 K. Kako sta pobegnila? — Poneči sta s silo ostranila železno omrežje celice. Iz štrih rjuh sta si napravila vrv ter po nj splezala na tla, potem čez zid na prosto. Na sebi sta imela: Pevec samo srjaco in odelo, Golubič srjaco in spodnje hlače ter odelo. Bosonoga sta jo potem udarila čez polje na Olovec. Tam sta se ves dan potikala in skrivala po gozdov, hraneč se z borovnicami. Vdostvo deželne umobolnice je bez takoj javilo policijskemu ravnateljstvu, ki ju je pričelo po svojih orzanih zasledovati. Ob 2. ponoči so ju zasledili na Olovcu. Nadstariček Orehek in stražnik Trotošek sta in privedla na dolenjsko stražnico, od koder so ju potem v zaporom vozu odvedli v zapore deželnega sodišča.

— **Državna posredovalnica za dela.** Dela iščejo: dinarji in dinarice, pisarniške moči, trgov. sodniki in sodrudiče, natakarice in natakarji, čipkarice, služkinje, ključavničarji, pekli, mlinarji, mesarji, slamsnikarje, ščarji itd. V delo se sprejmejo: sluškinje, kuharice, polječi delavci in delavke, gozdni delavci in delavke, hlapci, dekle, mizarji, dinarji, dinarice, konjski hlapci, drvarji, zidarji, letarji itd.

— **Oseba vest.** Baronca Beatrice, najmlajša hči Friderika Barona Borna, graščaka pri Sv. Ani na Ljubelju, se je zaročila z gospodom Benjaminom Szalatnayem pl. Nagy - Szalna jun., vicekonsulom pri poslanstvu čehoslovaške republike v Budimpešti, sinom praškega veleindustrija Benjamina Szalatnaya.

Domorini hvala!

Lepo je mu pomoči, ki vpljoch v solzah ob potu miloščne prosji; Se lepše njemu priti na pomoč, ki brez tolažbe tih križ svoj nosi; Tako si meni v silii ti storila, čast ti hvala, domovina mila!

V Aspangu, dne 26. maja 1920.
Josip Stritar.

Kultura.

— **Iz pisarne Narodnega gledališča.** Dne 7. junija se vprizori v opernem gledališču kot slavnostna predstava na čast odličnemu prijatelju Jugoslovanov Seatonu Watsonu Smetanova komična opera »Prodana nevesta« (izven abonnementa). Začetek ob pol 8. zvečer. — V dramskem gledališču se ponovi Lavedanov igrokaz »Dvoboje za abonnement A.

— **Iz pisarne dramskega gledališča.** Pri reprizi »Dvoboje, ki se vprizori v ponedeljek to je 7. t. m., igra vlogo Vojvodinje de Chailles članica opernega gledališča ga. Ožegovič.

Narodna manifestacija v Zrelcu.

Povodom otvoritve nove ceste Zrelec - Vetrin je bila v nedeljo 6. t. m. veličastna narodna manifestacija jugoslovanskega Korotana za priklapljevanje plebiscitnega pasu Jugoslaviji. Na okrašenih vozovih so prihajali slovenski kmetje iz bližnjih občin, iz Borovlj in vse Rožne doline. Posebni vlaki iz Ljubljane in Maribora pa so privabili na slavnost tisoče izletnikov. V tistem, mirnem, pod gorakim grebenom ležečem Zrelcu je bilo živahno življenje. Priklupno se leži tik demarkacijske črte pred vratmi Celovca.

Ob grmenju topičev je bila cesta ob 12. slovesno otvorjena. Na primernem mestu je zbrani množici pojasnil važnost in pomen kraja gerent občine Zrelec dr. Arneja, vladni svetnik, okrajni glavar v Borovljah dr. Ferjančič pa je povdarjal delovanje jugoslovanskih oblastev v prosepah slovenskih koroških krajev. V povorki so na to odšli manifestanti v vas. Dolga povorka množice se je tudi vila od Grabljajna, od koder so prihajali mariborski Sokoli, godba jugoslovanskih železničarjev in povci mariborske Glasbene Matice. Iz Vetrinja so prihajali izletniki iz Ljubljane in Gorenjske.

Ob 3. popoldne je bil veličasten manifestacijski pohod na demarkacijsko črto. Ob potoku Glinčica, zlasti na mostu Zrelec - Celovec, se je popoldne abrala mlada celovška fakinaža, ki je spremljala povorko z neslanostmi in švigi. Mirni manifestanti so jim odgovarjali s popevanjem narodne himne in vihrajočimi zastavami. Nekateri lačni dečki so željevito prošili kruha, teroristi so jim zabranili sprejeti kruh.

Po končani povorki je bil manifestacijski shod pod košato lipo pri Millerjevi gostilni. Množica je s gromovitim odobravanjem spremljala živahne govore raznih govornikov. Govorili so: g. Smedej, poslanec Grafenauer, g. Spitzer v pestri koroški narodni noši, g. Brandtner, dr. Ravnik ter zastopnice jugoslovanskega žensktva. Shod je zaključil dr. Arneja. — Manifestacija se je končala s najlepšim uspehom. Na veseljem prostoru je izvajala mariborska Glasbena Matica nekatere pevke točke; mariborski Sokol je nastopil z javno telovadbo naraščaj in članov. Zanimivo je, da je privozil izletniški vlak iz Ljubljane tik do demarkacijske črte.

Sokolstvo.

— **Dan naraščaja s javno telovadbo** priredi Mariborsko okrožje MSZ. v nedeljo 13. t. m. ob 16. (4.) v Mariboru na športnem prostoru v Ljudskem vrtu s sledečim sporedom: 1. Zenska deca župne proste vaje za leto 1920. 2. Orodna telovadba moške dece. 3. Vaje naraščaja z drogov in trojicah. 4. Igre ženske dece. 5. Orodna telovadba naraščaja. 6. Rajalni nastop gojenk s cvetnimi loki. 7. Orodna telovadba gojenk. 8. Proste vaje moške dece za l. 1920. k

— **Tajništvo Sokola I.** vabi bratsko članstvo da ustemno ali z dopisnico prijavijo udeležbo za izlet v Visnjo goro (20. t. m.) v kroju ali civilu do 10. t. m. Tu di naročila za Sokolski župni Vestnik se sprejemajo.

— **Sokol v Zagorju** ob Savi obhaja letos 30letnico obstoja in 10letnico otvoritve Sokolskega doma. V proslavo tega jubileja priredi celjska sokolska župa svoj zlet v Zagorje v nedeljo dne 27. junija t. l. Vabimo brate in prijatelje sokolstva, da se udeležijo tega jubileja. Poseben vlak iz Celja pride ob 3. uri v Zagorje in Ljubljano jutro zgodaj pre-

za z vlakom, kateri pride v Zagorje ob pol 9. uri.

— Društvo na agraško Sokolskega doma v Mostah pri dnu 27. junija veliko vrtno veselico s sodelovanjem telednežnega društva, na kar se bratska društva opozarjajo. Na programu je najrazličnejši spored. Istega objavimo pozneje. Vsak, kdor si kuje načrte, kam naj bi se podal dne 27. junija, ima tukaj razvoljano uganko, nikamor drugam kot v Moste.

— Šoštanj. Sokol v Šoštanju priredil je na Binkoštni ponedeljek 24. maja t. l. izlet na Goro Oljko, kjer se je občudovala naša lepa domovina, predaval o demokratizmu v Sokolstvu in pelo narodne pesmi. Smotritelja izleta je bil vzbujači še večje zanimanje za Sokolstvo in privabliti nove člane, posebno k obrtnemu narčaju. V predavanju se je opozarjalo, da na podlagi medsebojnega bratstva organizirano Sokolstvo sovraži in uničuje frakartijo, klikarstvo in koritarstvo, da pa tudi ne odobrava nenaradni in naravnim zakonom se protiveči komunizem. Ze prosta narava nam namreč kaže najrazličnejše vrste rastlin in stvarov sploh, ki se nikoli ne izenačijo, pač pa harmonično dopolnjujejo. Tako se tudi mi kot tvorci narave le medsebojno bratsko dopolnjujemo, in izrnuemo vse naša morečja pleveli brez oziroma na desno ali na levo — in tedaj nam lepo vcvetijo slovanska lipa puščajoč tudi drugim dovolj solnca in zraka k življenju!

Turistika in sport.

— Turistika in sport. — Otvoritev Triglavskih koč. Slov. plan. društvo naznanja, da se odpravi dne 15. t. m. Koča pri Triglavskih jezerih, dne 27. t. m. pa se odpravi vse ostale triglavske kočice in sicer: Triglavski dom na Kredarici, Aleksandrova koča nad Velim Poljem, Vodnikova koča na Velem Polju, Staničeva koča nad Peklom. Do omenjenih dni se obisk imenovanih koč ne priporoča, ker okenbrniki koč, ki imajo sedaj mnogo posla s transportom živin in drugimi pripravami, ne bodo na razpolago.

— Skupna vožnja K. K. I. m. Ilirija se je vršila na binkoštno nedeljo ob živahni udeležbi tekmovalcev. Startalo je 28 dirkačev — za en sam klub gotovo razveseljivo dejstvo. Vozilo se je v skupinah po štiri in v dveh oddelkih s turnimi in dirkalnimi kolesi. Prvi oddelki je imel 4 skupine, drugi tri. Za prvi oddelki je bil start ob pol 1. popoldne na Celovski cesti, za drugi ob 1. uri. Start se je izvršil v najlepšem redu, posebno drugi oddelki je krasno odpelejal s starta. Na poti do Kranja so se počele skupščine že zgoščevati, vendar je še skupina oddelka prišla prva tja na kontrolo. Med Kranjem in Kamnikom so se skupine zopet bolj razredčile, šibkejša so nekoliko zaostajala, pojavili so se deloma defekti, med tem ko so skupine drugega oddelka že povsem dohitele one prvega. Le ena skupina prvega oddelka je bila še vedno na vodilu in tudi dospela na kontrolo v Kamniku prva. Zadnji boji bi imeli biti med Kamnikom in Ljubljano, obetali je biti zelo napet, med to skupino s težkimi in prvo skupino s lahkiimi kolesi, pa je pri Trzinu vsled neprevidnosti nekega voznika prva karambolirala in s tem preprečila vodstvo skupini g. Rebolja, ki je tudi celotna z vsemi štirimi vozači, kljub defektu, ki ga je imela spotoma, krasno pripeljala na cilj. Vozili so gg. Rebolji, Šiškovski, Držaj in Stopar in dosegli na progi 58 km 2 uri 25 minut 57/4 sek. Kot druga je dospela skupina Porenta, ki je žal vsled karambola odpadla od interesantnega boja, ki bi ga imela z Reboljevo skupino. Vozili so Porenta, Perdan, Zanošček 2 uri 55 minut 6 sek. ter s tem dosegli prvo mesto v oddelku z navadnimi kolesi. Tretja oziroma druga v oddelku dirkalnih koles je prišla skupina Siard, Beve, Šolar v dveh urah 34 minut 45 sekund. Četrta in druga v oddelku navadnih koles je dospela skupina Praček, Butina, Pegan v 8 urah 15 minut 57 sekund. Ostale skupine so se deloma vsled defektov, deloma vsled slabega razmerja raztrgale in so došli vozači poseamezno na cilj. Le skupina z brati Bar je prišla še s tremi že po zaključku na cilj. Imeli so defekte in se s tem zakasnili. Sku-

pinaka vožnja je bila prva te vrste tu pri nas in vsled tega posamezniki niso razumeli, da je to predvsem kvalitativna in ne hitrostna vožnja. Vendar je uspela nad pričakovanje in bodo gotovo s ponovno prireditvijo vsi nedostaki, ki so se pokazali v nedeljo, dvignjeni. Kot reditelji so vozili pred kolesarji motociklisti, sedem po številu, za njimi pa avto z zdravnikom g. dr. Demšarjem.

— Jugoslovanski olimpijski odbor. S sklepom delegatov vseh sportnih institucij, se je ustanovil pod pokroviteljstvom Njegovega kraljevskega Veličanstva Regenta Aleksandra Jugoslovanski Odbor s sedežem v Zagrebu. Naloga mu je, da se potom sporta pomladi moč našega trojnega naroda. Kakor nekdanji Grki, tako se zavedajo vsi kulturni narodi sveta, da je gojitelj sporta ena izmed najnujnejših potreb. Po obupni borbi našega naroda za osvoboditev in ujedinjenje pokazuje se kot največja potreba: regeneracija (preporod) toliko v fizičnem kolikor v moralnem pogledu. V svrhu temeljitejšje organizacije dela tako sportnega, kakor propagandnega so se ustanovili v Beogradu, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in v Ljubljani podobodbi. Jugoslovanski olimpijski podobodbi Ljubljana ima nalogo organizirati vse priprave za olimpijado na teritoriju Slovenije in Prekmurja. V to svrhu se bodo v večjih krajih Slovenije ustanovili propagandni odseki, ki se bodo v kratkem obrnili do občinstva za vsakojako podporo v svojem stremeljenju priboriti narodu veljavo pri mednarodnih sportnih tekmah. Zato so potrebna denarna sredstva ter se odbor obrača do vseh pojedincev, vseh institucij in vseh oblasti, da mu v to svrhu pomagajo bodisi denarno bodisi z vpisom člana. Pozivljamo vse prijatelje sporta, da energično primorejo, da se ustvarijo pogoji našega skupnega napredka in nadejamo se, da se jim bodo pridružili tudi vsi oni, ki čutijo, da je njihova dolžnost, delati na kulturnem preporodu našega naroda, da bi tudi mi bili dostojno zastopani v krogu ostalih naprednih in civiliziranih narodov. K jugoslovanskemu olimpijskemu odboru pristopi lahko kot ustanovni član, kdor plača enkratno ustanovnino po 1000 K in kot redni član z letno članarino 200 K. Podporni član odbora postane, kdor plača letno najmanj 100 K.

— Ilirija : Germanija, Graz 5:1 in 1:0. Vsled pomanjkanja primernih domačih nasprotnikov je sklenila »Ilirija« z dovoljenjem Jugosl. nogometnega saveza nekaj tekem s člani Österr. Fussball-Verbanda. Kot prve take internacionalne tekme sta se vršili 2. in 3. t. m. 2 tekmi s S. K. »Germania« iz Graca. 26. in 27. t. m. igra v Ljubljani brčkone prvak Graca, F. C. »Sturm« in kasneje še par dunajskih klubov. »Germania« je nastopila proti »Iliriji« v mnogo močnejši formi kot se je pričakovalo. Ni sicer kakšno visokorazredno moštvo, vendar je z brezprimerno agilnostjo in požrtvovalnostjo izravnavala sproti svoje hibe in posrečilo se ji je da je predstavljala »Iliriji« skoro enakovrednega protivnika. Edinolet v drugi polovici druge tekme je bila »Ilirija« res v absolutni premoči in šele takrat se je opazilo, da »Iliriji« precej zastaja. Rezultati, zlasti rezultat drugega dne, ne odgovarjajo razmerju sil. Napadalc »Ilirije« le niso umeli izbiti premoči svojega moštva; oba dni so streljali kot za stavo čez gol, v out ali pa v protivniško obrambo. Od 22 kotov, ki so jih izsilili, niso mogli niti enega spremeniti v gol. Rezultat prvega dne 3:1 (polčas 2:0), kot 9:3. Ves čas otvorenja, fair igra. Neštevilni napadi »Ilirije« se redno razbijajo na dobri obrambi gostov in končajo večinoma v outu. V moštvo »Ilirije« krilci na mestu, branilci zopet enkrat nesigurni, v napadalu vrsti premalo prodorne stle; vratar ni imel dela. »Germanija« boljši od drugih vratar, desni branilec in levi krilec. Drugi dan 1:0 (1:0), kot 13:1. Prvo polovico otvorenja igra. Zopet serije brezuspešnih napadov. Tudi »Germania« parkrat ogroža gol domačih. Po odmoru »Ilirija« kakor spremeni. Krilci, po branilcih krenko podpirani, spravijo napadalce »Germanije« popolnoma iz akcije. Vrata gostov se trajno oblegajo. Obramba »Germanije«, zlasti vratar, reši neštevilne situacije. Ostalo preskrbi »Ilirija« sama, ki strelja neverjetno čez gol in v out, tako, da vkljub vsi premoči ne doseže nobe-

nih novih uspehov. Sodnik g. Černovič oba dni prav dober. — Publike vsak dan približno 2000.

Društvene vesti in prireditve.

— Odvetniški in notarski uradniki in uradnice! Zadnji čas je, da se tudi mi zganemo! Pridite vsi na sestanek, ki se vrši v sredo dne 9. t. m. v Prešernovi sobi pri Novem Svetu na Gospodarski cesti ob 7. uri zvečer.

— Blagajniško poročilo »Slovenskega društva za vdove in sirote padlih vojakov« v Ljubljani. Do 30. aprila 1920 so znašali dohodki K 340.441.56, stroški K 64.771.15, premoženje 275.670 K 41 v, odštevi vojni posojilo K 159.500, ostane razpoložljivih K 115.170.41. Ad dohodki: ob prevzetju društva je bilo: gotovine v blagajni K 1641.49, v hranilnicah naloženo K 168.844.07, v vojnem posojilu K 159.500, obresti naloženega denarja od 20. februarja 1919 do 30. aprila 1920 K 5065, članarina 1.1918/19 K 1303, darovi K 4088, skupaj 340.441 K 56 v. Nakazali smo sledeče podpore: a) zavodom K 28.905.60 in sicer: Sirotišnici knezoškofijskega društva v št. Vidu nad Ljubljano enkratno podporo 5000 K in za oskrbovalne stroške za tri pobehljene gojence K 6320, skupaj 11.320 K; Društvo za varstvo vajencev v Ljubljani (vodja g. Alojzij Stroj) enkratne podpore 5000 K; Društvo za mladinske domove na Kodeljevem (vodja dr. Zamjen) enkratne podpore 5000 K; Dijaškemu domu Misijonske družbe (g. Andrej Tumpej) enkratne podpore 1000 K; sirotišnici Vincencijeve družbe v Grobljah (oskrbovanina za pet sirot) K 6585 kron 60 v; b) vdovam in sirotam manjše podpore v denarju K 26.740.60; c) za čevlje in obleko sirotam K 6483, skupaj K 62.129.20. Pri veselici, katero priredi Organizacija invalidov, vdov in sirot v četrtek 3. junija t. l., bomo sprejemali nove člane. Ker znaša članarina letno samo 10 K, vabimo, da pristopi vsakdo k našemu društvu.

— Jugoslovanski akademski veterinarsko društvo v Brnu javlja, da je na rednem obnem zboru dne 10. maja izbralo za letni semester sledeči odbor: predsednik: Ivan Krušič; podpredsednik: Dordje Popović; tajnik: Josip Judnić; blagajnik: Milan Gligić; knjižničar: Karel Toukalek; odbor: Vekoslav Verenič, Velko Janković, Josip Slanc; revizorji: Anton Ljubič, Stjepan Köhler, Ivan Blaževac.

Gospodarske vesti.

— g Naša žetev. Ameriška mislija je izdelala po svojih podružnicah v Jugoslaviji oceno letošnje žetve. Osrednja ameriška mislija v Beogradu cení celokupno našo žetev v letu 1920 na 32 milijard dinarjev, kar je pa še vedno manjša vsota v primeru s cenitvijo našega ministristva.

— g Cene padajo. LDU. Sarajevo, 5. junija. Vsled zboljšanja naše valute so znižali tukajšnji manufakturni trgovci cene za 20%. Enako so padle tudi cene živin.

— g Živnostenska banka. Živnostenska banka izkazuje letos 20.937.474 čistega dobička. Dividenda znaša 9 odstotkov (18 kron) nasproti 7 in pol odstotkov v prejšnjem letu. Banka zvišuje svoj delniški kapital od 200 na 300 milijonov kron.

Borza.
LDU. Curih, 5. junija. Devize: Berolin 14, Holandija 201.50, Novi Jork 551, London 21.55, Pariz 42.50, Milan 32.25, Bruselj 44.50, Kodani 94, Stockholm 118.25, Kristijanija 98, Madrid 90, Buenos Aires 235, Praga 12.50, Zagreb 5, Budimpešta 3, Varšava 2.80, Dunaj 4.10, avstrijske žigosane krome 4.15. — LDU. Dunaj, 5. junija. (ČTU.) Amsterdam 5875, Berolin 428.50, Bukarešta 0. Curih 2790, Kristijanija 2700, Kodani 2400, Stockholm 3075, Valute: nemške marke 424.50, leji 320, levi 290, švicarski franki 2765, francoski franki 1225, italijanska lira 825, angleški funti 590, dolari 150, carski rublji 220. — V prostem prometu: Zagreb 157—167, Budimpešta (plačila v poštahranilničnih nakaznicah) 91—101, Budimpešta (plačila v žigosanih kronah) 91—101, madžarske žigosane krome 90—100, Praga 361—386, Varšava in Krakov v poljskih markah 90—100, čehoslovaške krome 515000 361—386, manjši bankovci 361 do 386, novi dinarji 625—675.

Najnovejša poročila.

ZA LONDONSKE PAKT.

Milan, 6. junija. Na inicijativo društva »Dante Alighieri« se je vršil v »Teatro Lirico« velik protestni shod proti Nittijevi politiki. Vsi govorniki so napadali Nittija in poudarjali italijanstvo Dalmacije. Bilo je sprejetih več resolucij, v katerih se grajaio rimski dogodki in se zahteva izvršitev londonske pogodbe kakor tudi samoodločba Reke. Po shodu je bil demonstrativen obhod po mestu.

SLOV. ZGDODOVINA ITALIJE.

Trst, 6. junija. »Piccolo« poroča: »Istituto Evtorale Scientifico« v Trstu je izdal prvo »Zgodovino Italije« v slovenskem jeziku za ljudske, meščanske in srednje šole. Knjigo je priredil Viktor Bandelj.

GRŠKO - ALBANSKI SPORAZUM.

Atene, 6. junija. »Nea Ellas« poroča, da se je podpisal med grško vojaško oblastjo in Albanci v Korici protokol, na podlagi katerega ostanejo Albanci v Korici. Grške čete ostanejo na črti, določeni l. 1913.

TEŠINSKO VPRAŠANJE SE RESI BREZ PLEBISCITA?

LDU. Dunaj, 6. junija. Dunajski korespondenčni urad poroča: »Neue Freie Presse« javlja iz Moravske Ostrave, da se po poročilih iz krogov plebiscitne komisije bliža skorajšnja odločitev v vzhodno-sleziskem vprašanju in da je vrhovni svet v Parizu o tem že odločil, in sicer v zmislu, ki je za Čehoslovake manj ugoden. Glasovanja menda ne bo, ker smatrajo, da se ne bi dalo izvesti, in ker se boje, da bi povzročilo nova nasilstva. Po bodoči odločitvi bo demarkacijska črta tvorila novo mejo med Poljsko in Čehoslovako, tako da bo pripadla Čehoslovaki samo majhen del vzhodne Slezije, namreč ves okraj frideški in majhen del okraja freistadtskega. Ostala Vzhodna Slezija pa bi pripadla Poljski, tedaj tudi mesto Tešin in nje- no ozemlje kakor tudi del karvinškega premočnika, glavni kraj Karvin, potem Freistadt, Dombrova in Suhov, kjer je mnogo premočnikov. O odškodninah, ki naj bi jih dobila Čehoslovaka, se bo še pogajalo.

PADANJE CEN V FRANCIJI.

Pariz, 5. junija. V Marsilji je povzročil velik padec cen veliko paniko med trgovci. Cena žitu je padla od 400 na 285 frankov, grahu od 205 na 35, fižolu iz Algerije od 230 na 200 in različnim oliem za 20—50 odstotkov. Več trgovcev, ki so nakopili živež, je močno prizadetih.

KDO BO NITTIEV NASLEDNIK?

Rim, 5. junija. V političnih krogih se zatrjuje, da namerava katoliška stranka kandidirati za naslednika Nittija Medo, medtem ko mislijo Giolittijevi pristaši kandidirati na to mesto svojega pristaša poslanca Festo.

LYOYD GEORGE O KRASINU.

Pariz, 5. junija. »Petit Parisien« poroča iz Londona, da je Lloyd George v snodnji zbornici na interpelacijo nekega poslanca radi dogovorov z ruskim delegatom Krasinom izjavil sledeče: Vrhovni svet je dne 16. januarja 1920 v Parizu sklenil, da se stopi v trgovske dogovore z Rusijo. Ta sklep je bil potrjen dne 26. februarja 1920, dne 26. aprila t. l. pa se je v San Remu sklenilo, da se stopi v Kopenhagenu ali kateremkoli drugem mestu v stik z ruskimi delegati, da se vpostavi trgovska zveza med entento in Rusijo. Doslej pa so obstojale težkoče, ki so ovirale izvršitev teh sklepov vrhovnega

sveta zaveznikov. Na interpelacijo nekega drugega poslanca je odgovoril Lloyd George, da z vso odločnostjo zavrača trditve, da bi bil ruski delegat Krasin nemški agent, čeprav je bil zastopnik nemške tvrdke Simens & Schuckert v Petrogradu.

POLJSKA OFENZIVA PROTI BOLJŠEVIKOM.

Varšava, 5. junija. Poljski generalni štab poroča: Naše čete so pričele dne 2. junija s protiofenzivo na fronti Duna - Borisov. Odpor sovražnika je bil zlomljen na celi fronti. Naše pehotne čete so v prvih dveh dnevih ofenzive dnevno prodrle po 30 km v naznačeni jim smeri.

NEMŠKE ZAHTEVE.

Berolin, 6. junija. Kakor se zatrjuje v političnih krogih, nameravajo nemški delegati v Spaah zahtevati od Francije 9 milijonov mark za odškodnino za zasedbo Frankfurta.

VOJNA MED FINSKO IN ŠVEDSKO.

Berolin, 5. junija. Wolffov urad poroča iz Helsingforsa, da vlada velika napetost med Finsko in Švedsko radi vprašanja pripad. Alandskih otokov in da se smatra vojna med obema državama za neizogibno.

NEZGODA MARŠALA FOCHA.

LDU. Pariz, 6. junija. (DKU.) Avtomobil maršala Focha je trčil snoči ob tramvajski voz. Maršal je dobil samo lahko prasko in se je mogel udeležiti banketa društev uradnikov in delavcev francoskih železničarjev.

ZAROTA PROTI VELIKEMU VEZIRJU.

Kopenhagen, 5. junija. Tukajšnji listi poročajo o raznih posameznostih o atentatu na velikega vezirja, katerega so nameravali izvesti turški nacionalistični dijaki.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Ponedeljek 7. junija Dvboj. Abonement A.

Torek 8. junija Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Abonement D.

Sreda 9. junija Dvboj. Abonement B.

Četrtek 10. junija Pritožne bukve. Abonement E.

Opera:

Ponedeljek, 7. junija: »Prodana nevesta«. Izven abonma. — Predstava se vrši na čast gosta dr. Seton Watsona.

Torek 8. junija Pagliacci. Les sylphides. Abonement E.

Sreda 9. junija Vesele žene vindoske. Abonement A.

Četrtek 10. junija Il Trovatore. Abonement C.

Poizvedbe.

— Našel se je damski šal. Povprašati je v kemičnem institutu univerze realčno poslopje, soba št. 2.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Bolžard Vodeh.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese vam Fellerjev pravi Elza fluid. 6 dvojnatihi ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtni. To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza kroglicami. 6 škatlic 8 K. Želodec okrepujoča švedska tinktura, 1 stekleničica 15 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 238, Hrvatsko.

Ure žepne popravlja nasproti glavne pošte v Ljubljani. 3505

Prilagojena brašno (ržena moka) odmah za dobiti. Paromlin, Zagreb. 4010

Železne sode kupuje po natvisti cen Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12 3796

Manjše posestvo z lepim vinogradom in poljem na Štajerskem se po ugodni ceni prodaja. — Ponudbe prosim pod »Posestvo 100.000« na upr. St. Naroda. 4029

Mesečno sobo s hrano 1800 gosposodi izven mesta za 1. julij. Dopolni pod: »Izven mesta 4003« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4083

Prodaja vina izvrstnega naravnega belmatinskega črnega in belega na malo in veliko po zmernih cenah. Narobe se izvršujejo trčno in takoj po celi Jugoslaviji. Vozore na zahtevo. Novi belmatinski podzem Petrijaske ul. 55 57, Zagreb. Vlasnik Dr. Petrovič. 3820

Pažnja! Pažnja! Pažnja! Mlad Srb n, industrijalec sa kapitalom od 3 miliona dinara, ženo bi se sa devojkom od 18—28 god. iz dobre porodice, koja ima i nešto miraža. Pisma sa fotografijom alati A. E. B. Broz Bogojević, Beograd, Sremska 9 pod sifrom: »Jedinstvo«.

Diskretna čašica za zamena Fotografije se vraćaju. 4085

Trgovski sotrudnik m-iane stroke, starana moč, teli spremnitelj službo v katero večjo trgovino kot prva moč ali »klijentel«. Nastopi tihno 15. julija. Ponudbe pod »Starina moč 1000« na Anončno ekspedicio Al. Mateljič, Ljubljana. 4084

»Komplet« Zava na 1 larev (venč. lanerca) s crabno na nrdai. Povprašati je pri J. Serčevu, Domžale. 4012

Trstje za strupe, 2 kila vezano, se prodaja v večjih in manjših m. zinnh pri A. Sušniku Ljubljana, Zaloška cesta. 4031

Proda se večja množina vrstnena, dobrega dolenskega vina ni cen. v sodih od 50 litrov nadalje. Poljsnija daje A. Vack, Ljubljana, Zaloška cesta 15. 4032

Starobno podjetje Tavčar & Svetina Ljubljana, Gospodarska cesta št. 9 so pripravila. 4033

Brata Zgonc Ljubljana, Strojarska ul. 10, se priprota slavn. občinstvu za vsa slikarska in pi skarska dela tu v mestu in na delah. 4086

Kontoristinjo Potrebujem slovenskine in nemčinkine vsčso kontoristino za vodnje knjig in za korespond. nco. Nastop po mogućnosti takoj. Prednost imajo v železniški troki verzirane. Ponudbe s označbo piate na trdko B. Grinac, Petrijaske. 4087

Prodano več milinskih kamnov in 2 kompleta kolozdroba. (Kol'ergänge). Refektantje naj si jih izvolijo ogledati v Tovarni cementa v Zidanem mestu. 4087

Kot družabnica Inteligentna, trgovsko izobražena gospa, -tara 33 let, govori in piše perfektno nemško, slovensko, hrvaško, razume dvesti italijansko, želi stopiti kot družabnica v kakor trgovsko podjetje, gre tudi kot voditeljica, sloh išče sebi primernega prostora. Na razpolago je 150.000 K. Ponudbe pod: »Trgovsko izobražena 4070« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4079

Otroški vozček dobro ohranjen, se kupi. Naslov pove. Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cantarjevo nabrežje št. 5. 4053

Koncipienta, po možnosti za takojšnji nastop, išče pisarna dr. Novaka — dr. Kobala, Ljubljana, Dalmatinska ulica 2. 4091

Prodajam večje število delnic. Ponudbe dbe pod »Jagos 4004« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4084

Mizarji! Štirje samski mizarjski pomočniki, čni, dobri delavci za pohštvo, iz ribniške okolice, dobijo praej dobro in stalno mesto in dobro opravo, pridnemu delavcu se povrnejo potni stroški. I. Jagoševanaka tovarna pohštva, Sanja, Hrvatsko. 4077

100.000 K posojila za takoj išče pod ugodnimi pogoji in jamstvu trgovca, gostilničar in posestnika. Ponudbe pod: „100.000/3976“ na upravnishvo Slov. Naroda. 3976

Posestva z vinogradi in živino, hodo, gostilne itd. se prodajo potom pisarne nepremičnin. Zageraki Maribor, Bavarska ulica 3. 3972

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Danes ponoči nam je umrla po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, naša nad vse ljubljena mamica, gospa

Marija Jeran

Pogreb predrage pokojnice bo v torek, dne 8. junija ob 4. uri pop. iz Gosposvetske ceste št. 13. k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 7. junija 1920.

Marija Železnik - Jeran, učiteljica, hčerka. — Fran Jeran, realni profesor, sin.

Občinska hranilnica na Vrhniki javlja žalostno vest, da je umrl njen mnogoletni veleazlužni ustanovni odbornik in predsednik, gospod

Karel Mayer

trgovec, posestnik itd.

Bodi ohranjen blagoslojenemu možu trajen spomin. NA VRHNIKI, dne 5. junija 1920.

Županstvo na Vrhniki naznanja tužno vest, da je njega prvi občinski svetovalec, gospod

Karel Mayer

sinoči preminil.

Pol stoletja je deloval v občinskem odboru poštvalno in nesebično, zato ga občina ohrani v hvalnem spominu.

VRHNIKA, dne 5. junija 1920.

Dr. Mareš, župan.

Oskrbništvo trga Vrhnika naznanja žalostno vest, da je umrl njegov poštvalni načelnik, gospod

Karel Mayer

trgovec, posestnik itd.

Blagemu možu, ki je deloval vestno in neutrudljivo 50 let v blagor vrhniškega trga, bodi ohranjen časten spomin.

VRHNIKA, dne 5. junija 1920.

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru. 9919

Kupujem in zamenjam

stare zlato in srebro. Velika zaloga zlatnine in briljantov. Lastna delavnica.

Alojzij Fuhs, Selenburgova ul. 6. 1607

Papir za cigarete.

Abadie, Samum, Golub, Ottoman. Vsa kovrsne stročnice. Pečatni vosek in kopirni svinčniki na debelo.

„Uranus“ papirnica Ljubljana, Mestni trg 11.

Slovenski Favorit

za spomlad in poletje, mladinski album ter vsi kroji pri tvrdki

M. Ranth, Ljubljana, Marijin trg št. 3.

Glavno zastopstvo za Jugoslavije.

Cena za album 12 K, po pošti K 13-50 po povz. K 16-50. Knjižarnam popust.

honopljen motvoz

(špagi) za vezanje vreč iz Beograda kg K 52-.

Kupujem jutaste vroče.

Gjorgje Grujić Beograd, Miletića ul. 15.

Ca. 100 pm

subih bukovih drv

in 1 vagon krajnikov se bode razprodalo radi pomanjkanja prostora po 148 K per pm pri „Centrali drva“ Ahacijeva cesta 10, tramvajska postaja sv. Petra cesta. 3987

Kopel

v hotelu „SLON“ je razen ponedeljka vsak dan od 8 — 17 (5 popoldne) odprta. 3909

Zahvala.

Za izraženo sočutje povodom smrti našega iskreno ljubljene sina, brata, gospoda

Matevžka Kobal

izrekamo za poklonjene vence, za čašče spremlstvo na njegovi zadnji poti, dalje č. duhovščini ter slav. društvu „Sokol-Polje“ za njegovo častno spremlstvo ter ginljive žalostinke, najprisrčnejšo zahvalo.

D. M. POLJE, dne 5. junija 1920.

Žalujejoči ostali.

Vžigalice

„Solo“, „Hellas“ ali prave švedske po najnižji ceni za takojšnjo dobavo nudi tvrdka Ivan Pordan v Ljubljani.

Prodasta se 2 AVTOMOBILA.

Prvi: „FIAT“ Torino, 35 HP s 6 sedeži. Drugi: „BIANCHI“, Milano, 30 HP, pripraven za pošne in osebne vožnje.

Oba sta v najboljšem stanju, z dobro pnevmatiko. Florjančič, Selenburgova ul. 6.

PRODAJA LESA.

Na veleposestvu ALFREDA VOIGTA v Goritah se prodaja 200 m³ macesnovih in 100 m³ smrekovih hlodov ter 30 m³ macesnovih žaganja. Hodi se nahajajo v bližini cerkve Sv. Lenarta v Ljubelju, deske pa v Selah-Gornjem Kotu. — Dalje se prodaja iz Voigtovih gozdov pri Bajdiščah okoli 1000 m³ od veira in enega poškodovanega smrekovega in bukovovega lesa na panju. — Ponudbe je vpslati do vstevšega 14. junija 1920 na nadzorništvo tega posestva v Borovlje, kjer se dajo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila. 4088

PRODAJA LESA.

Na veleposestvu LUDOVICA WITTGENSTEINA na Humberku se prodaja 100 m³ smrekovih desk in 1300 m³ macesnovih in smrekovih hlodov. Deske in 350 m³ (večinoma smrekovih) hlodov se nahaja v Rovah pri Kočuh, 950 m³ macesnovih hlodov pa na Svinji planini pri Grebinju. — Ponudbe je vpslati do vstevšega 14. junija 1920 na nadzorništvo tega posestva v Borovlje, kjer se dajo interesentom tudi vsa potrebna pojasnila. 4088

Prvovrstna jugoslovanska tovarna cementnih izdelkov.

Varstvena značka **TAGA** Pred ponaredbo se svari.

Izdeluje najnovejši in najboljši strešnik.

Kakovost zamčena. Naročila po TAGA, Rožna dolina pri Ljubljani.

Lastnika: Galé komp., Tabor. 3480

Angleško manufakturno blago došlo

v veliki množini. — Moško sukno, žensko volneno blago, šifoni, oksfordi, perkali, razno posteljno perilo, blago za riške in hlačevina. — Za cenjeni obisk se priporočata HEDŽET & KORITNIK, Ljubljana, Frančiškanska ul. 5.

Gospodarski urad kr. okrajnega glavarstva v Celu ima na razpolago večjo množino

železnih barelov od bencina

s približno vsebino po 400 litrov komad, katere hoče prodati po primerni ceni. Vpraša naj se naravnost pri imenovanem uradu.

Vsak dan koncert

kavarni Tegetthoff Maribor, Aleksandrova cesta št. 46.

650 kuhalnikov (loncev)

iz pocinkane železne pločevine, s pokrovom, 32 cm viskih, 32 cm premera, okoli 25 litrov vsebine, okoli 3-40 kg težkih, pripravljenih za gospodinjstvo in poljedelstvo, se točno dobavi z Dunaja od spediterja

F. Engel, Wien I., Sonnenfelsg. 8.

: KAMERA :

skladište

na veliko

na malo

≡ fotografskih potrebština ≡

Zagreb, Ilica 12.

CARINSKA AGENTURA NIC. M. PIVLJAKOVIČA, MARIBOR, CAFOVA ULICA 2.

da cenj. industrijalcem, trgovcem in obrtnikom na znanje, da je počela poslovati s 1. junijem t. l.

Posreduje v vseh carinskih zadevah, to je pregledanje blaga, reklamacije preveč plačane carine i. t. d.

MARIBOR, dne 1. junija 1920.

Jadransko hotelsko in kupališno dijon. društvo

Sušak-Reka, Zvonimirova ulica št. 102.

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel Pension „SPERANZA“, IMPERIA, Opatija.

Hotel-Pension in morskem kopališču „JADRAN“ Sušak-Reka. Telefon interurb. 2-14.

Hotel-Pension in morskem kopališču „JADRAN“ Bakar.

Sanatorij in veliko morskopališče „TERAPIJA“ Crikvenica.

Vsi hoteli in sanatoriji so najmoderneje z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvršna. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „Miramar“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „San-Marino“ v Novom; za Sušak: Središnji ured društva, Sušak-Reka. — Naslov za brzojave: Jadransko-hotelsko društvo, Sušak-Reka, interurban telefon št. 9-3-3.

Palace-Hotel „MIRAMARE“ Crikvenica. Telefon interurb. 11.

Hotel-Pension „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski. Tel. interurb. 5.

Hotel-Pension in velikem morskem kopališču „LISANJ“ Novi Vinodolski.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.